

ABONAMENTUL

Pe an . 28 Cor.

Pe jum. . 14 "

Pe lună . 2-40 "

Mai de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Bilet pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Mulțumite publice și Loc de
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să inapoiată.

Treuga Dei.

De Octavian Goga.

Urmărind cu imparțialitate lupta ce se dă de un timp încoace între ziarul „Tribuna” și coaliția altor organe ale noastre, trebuie să constatăm un adevăr, care se desface din bărbuielile mai recente. Este adevărul, că discuția pornită în acest ziar de condeie agere și îndrăznețe, pentru a fixa noțiuni și a lămurii situații din viața noastră publică, a fost îndrăznită prin intoleranța taberei potrivnice și prin continue atacuri acerbe la adresa unor persoane. În loc de-a se îngădui o critică la nivel principiar, în care oameni și lucruri se lăsa să se lăsa în lumina unei judecăți fără ascuț personal, în loc de-a se cufunda în umbră patimi și dorințe mărunte, pentru a face loc unei lupte de idei, o seamă dintre frunzașii noștri s'au grăbit a îndruma această pornire curată în spre matca îngustă a ciocnirilor personale...

Așa s'au otrăvit săgețile și-a degenerat toată întrecerea asta. Oameni neobișnuiți cu severitatea unor opinii contrare, deprinși a'și lega ambiția pe undele moi ale plecaciunii în bătrâni, au tresărit nervoși la chemarea mor glasuri necunoscute, răspunzând cu o strașnică inverșunare. Chiar dela început sinceritatea acestei discuții a fost răsplătită cu bănueli, adevărul cu insulte. Nu s'au pus la cântar cuvintele ce s'au rostit, ci dimpotrivă s'a clădit pe temelii celor nespuse. S'au căutat intenții ascunse și în mod sistematic s'a coborât pe un tărâm vulgar această încercare de a primeni spiritul public al societății noastre cu credințe nouă. Părerii și dorințe cari isvorau din inimi curate, au fost coplesite de bănueli tenebroase, îndemnuri răsărite din dragostea de adevăr a tineretii însetate de ideal, au fost târâte în noroiul patimilor mici. Și așa înainte, adversarii acestor porniri au întunecat tot mai mult orizontul în fața noastră.

Cum s'a împestrat zi de zi arena acestei lupte și cum au apărut din umbră stafii negre și arătări pline de scârbă! Toate ahtierile căpătuielii ușoare, toate poftetele deșerte, toți strigoii împăcării cu Ungurii, toate meschinăriile omenești au fost puse la contribuție și date în vileag drept motive ale acestor însemnări critice. A fost scoasă din bărblogul neputinței și rușinei camilafca dela Orade, în fața căreia au defilat serii nesfârșite de combinații, a ieșit din întunec mână neagră a lui Jeszenszky, ca să dea o notă de înfiorare acestui danț macabru, s'a așezat chipul ilustrului măcelar dela Caransebeș și s'au pus în circulație bacilii dorului de mitră... Și câte nu s'au spus în această campanie în care vorbele ni s'au întors pe dos, ca să putem fi loviți o seamă de oameni tineri, cari avem imprudența de a scrie cu condeielui miuit în inimă...

Acum, vedeți unde-am ajuns! Ziarele noastre au devenit ecoul unor certe dela om la om, în cari se dau lovituri desperate și se țintește la desființarea adversarului. Firește, că discuția a atins punctul mort, fiindcă în bătaia asta nimeni nu se mai gândește la căutarea adevărului. Spectacolul devine din ce în ce mai trist, nivelul se coboară tot mai mult. A început era declarațiilor și ce e mai îngrijitor, a telegramelor de aderență, parlamentul de pe malul Dunării a adăpostit câteva din accentele bajocurii între frați, s'a anunțat perioada subtilităților juridice în gazetăria noastră, care

începe să judece lucrurile cu logica de paragraf — vai — atât de elastică, s'au pus în mișcare bunii Români din Viena și deputații noștri au apelat la arbitriul tinerimii universitare... și toate acestea fără nici un zăgaz, secundate de injurii și lovituri la mir. Acesta-i punctul mort al discuției, din ale cărei încăierări nu va mai răsări nici un pic de judecată limpede și al cărei sfârșit va fi — dacă nu se curmă acum — probabil — iertemi-se cuvântul — o mare țigănie...

Lăsând la o parte urmările fatale ale acestei intoleranțe, care desbinând lumea și otrăvind sufletele ne-a mai dăruit cu-o a doua gazetă într'un oraș unde poți număra pe degete oamenii știutori de carte românească, totuș, ca din orice mișcare intelectuală de primenire a valorilor, ne-am ales și cu oarecare avantagii, cari își au binefacerile lor...

Mai întâi, orice s'ar zice, campania asta a introdus în conștiința obștească la noi dreptul criticii și a lansat principiul sincerității ca cel mai firesc și mai potrivit temelii pentru judecățile, cari trebuie să normeze viața austeră a unui popor luptător. Și e un mare bine acest lucru! Prea ne cufundasem până în gât în nămolul minciunilor convenționale, prea ne sugruma favorul tămăierilor fără rost, prea ne stânjeneam libertatea mișcării cu formulele placide ale unei diplomații provinciale cu multe nuanțe de bizantinism. În adunări, în conferințe, la mese albe și verzi, prea ne-am legănat pe vorbe, mângâind neputința deaproapelui, prea ne-am acoperit ranele în fața ochiului rece și cercetător al adevărului care doare și vindecă. Gazetăria noastră de vre-o douăzeci de ani încoace prea semăna a toast, care plictisește și nu vrea să se mai isprăvească...

În această atmosferă n'ocnită cu orizonturi înguste, a pătruns glasul sincerității răspicate, de care s'a împrăștiat multă ceață dinaintea noastră. De sigur, că lumina asta penetrând prin toate colțurile, ne-a desvălit părți necunoscute și de multe-ori întristătoare. S'a distrus o seamă de legende, s'au văzut pedestale putrede în temelii, s'a ivit veninul din inimile cari îl dospeau în umbră și ne-am ales cu învățământul, că aureolele măiestrite nu sunt de lungă durată. În schimb însă au răsărit îndemnuri de muncă pozitivă pe ruinele retorismului răsuflat, tendințe proaspete de îndrăzneală față de dușmanul nostru, deslănțuri violente de patimă împotriva trădătorilor și ce e mai îmbucurător s'au arătat năzuințe spre orientări culturale superioare. Tot în această campanie publicistică s'a vădit și însetarea generației mai noi de cărturari după o cultură națională, care își găsește rădăcinile în însușirile specifice ale poporului românesc, ce nu poate fi îndrumat decât de conducători împrietenți cu bogăția sufletească a neamului lor.

Prin această discuție s'a angajat în mai mare măsură și interesul public la judecarea trebilor noastre obștești. S'a distrus somnolența, care până mai deunăzi făcea tovărășia celor mai importante momente din frământarea noastră și e pe cale de-a se introduce un spirit de cumpănire critică și de control. Lumea a fost scuturată din amorțeala stării de inactivitate și începe să se pasioneze de pro-

blemele vieții publice. Se nasc schimburi de credințe, încrucișări de aprecieri potrivnice, se citesc și se comentează ziarele, se trag din înălțime idolii de ieri și se așează în raza de cercetare. Se înțelege că nu distingi mult discernământ în această fermentație abia începută, că ciocnirile între formulele tradiționale și credințele zilelor nouă sunt violente și degeneratează de multe ori, dar interesul a fost trezit și începutul e bun.

Suntem deci pe cale de-a forma și în societatea noastră o *opinie publică*, acest tribunal implacabil care îndrumă ori-ce evoluție socială și care nu se poate înfăptui nicăiri câtă vreme nu se acordă până la cea mai depărtată limită dreptul criticii pentru publicistica unui popor.

Al doilea câștig de ordin moral, care deasemenea își are însemnătatea lui, este spulberarea bănueliilor și calomniilor ce s'au răspândit în jurul ziarului „Tribuna”. Este important faptul, fiindcă dacă s'ar fi dovedit duplicitatea acestui ziar, atunci noi n'am fi pierdut numai un puternic mijloc de propagandă națională, ci am fi fost puși în fața unui dezastru moral, merit a provoca adânci perturbări în suflete.

Dar adevărul e, că această campanie inverșunată, care de-o jumătate de an dă asalturi zilnice împotriva „Tribunii”, a avut darul de-a limpezi cu totul atmosfera de intrigi și bănueli țesute în mod meșteșugit în jurul inimosului organ. În șase luni de zile adversarii, cari căutau s'o suprimă, n'au putut aduce nici un argument acceptabil pentru a justifica învinuirile ce le-au lansat.

Ne-am ales numai cu învățământul dureros, că patima omenească e în stare să întunece și mințile cele mai limpezi și că micile interese puse de-a curmezișul îndemnunilor sufletești nu pot crea o platformă de îndrumare pentru chestiunile obștești. Publicul mare și noi o seamă de tineri lipsiți de mult laudată experiență a vieții, am fost introduși prin multe desvăliuri ale acestor dueluri, după culisele trecutului nostru politic mai apropiat și la dreptul vorbind am avut din nou prilejul să ne convingem cât de adânc e filcul parabolei lui Schiller cu „Icoana acoperită din Sais”.

Ziarul „Tribuna” însă a rămas neștirbit în justificarea morală a existenței lui. Inzadar i-s'a săpat groapa în toate chipurile. Inzadar s'au scris scrisori la abonați, inzadar s'a cheltuit energie și s'a pus la cale o vastă organizare vrednică de-o cauză mai bună, pentru a-l nimici. N'a fost cu puțință. Lumea a văzut că aici se lucrează cu patimă și cu paraponul vanității jignite. Și cum să nu înțeleagă acest lucru elementar masele de cetitori, cari bine știu că adversarii de astăzi improvizăți din bunii prieteni de ieri, au fost în cea mai simpatcă tovărășie decenii de-a rândul cu gazeta hulită?... Cum să nu-și deie seama când văd insultele acelora, cari astăzi vorbesc de continuitatea istorică a infamiilor „Tribunii”, de „patul nelegiuit” în care s'a zămislit și cari până mai dăunăzi au fost diriguitorii ei, cei mai strașnici colăcari când cu sfințirea caselor de cari se poticnesc acum, cum am zice când cu nunta acestei fete nelegiuite?...

Da, lumea a înțeles și gazeta merge înainte, având și pe mai departe încrederea miilor de cetitori. Susținut prin ajutorul unor condeie agere pe cari le îndrumă sinceritatea și îndrăzneala cinstită, acest ziar introdus în cele mai multe case românești, reprezintă astăzi judecata critică în vârtejul frământărilor dela noi. Fără altă patimă, decât de-a spune adevărul, s'au adăpostit aici o seamă de scriitori, cari ne dau credințele intime ale sufletului lor ce nu pot fi batjocorite decât de răi și de nepricepuți. Acești scriitori n'au sgară oficială la gât, nu scriu pe comandă tirade lunguroase pentru somnul de după masă, nici nu se întreabă, dacă în locul de unde astăzi răsună glasul lor s'au auzit cândva note stridente... Nu. Acești scriitori văd prezentul cu nevoile lui și se gândesc la ziua de mâine. În pornirea lor curată ei au îndrăzneala de-a înfrunta orice răzvrătire a elementelor îndușmănite cu progresul și cu rostul firesc al inovațiilor de ordin diferit, fără de cari nu se poate închipui înaintarea unui popor.

Până va avea sprijinul lor, această gazetă va avea totdeauna un drept de existență. Vor rămânea zadarnice declarațiile, hotărârile, protestările, telegramele și toate tresăririle oficialității prea puțin tolerante. Cutare preot dela poala munților, seara își va așeza ochelarii și va trece peste aceste pagini militante. Gândul lui senin va culege sămânța lor din care vor răsări roade. A doua zi va trece dascălului învățămintele dela gazetă. Și a treia zi le va înțelege satul. Așa se săvârșește primirea minții unui popor, care totdeauna duce la izbândă. Pentru că, ilustrații și subșefi ai bietului nostru neam, două puteri au rămas totdeauna biruitoare pe seama întrecerilor omenești: adevărul și nobilul meșteșug de a-ți ști turna gândurile pe înțelesul deaproapelui.

Dar tocmai împrejurarea, că *Tribuna* a ieșit biruitoare din această campanie, aduce cu sine o seamă de îndatoriri, dintre cari cea mai de căpetenie este readucerea discuției la matca începutului. Însemnările critice din această gazetă au pornit fără ascușiș personal și numai în mod meșteșugit au fost coborâte de intoleranța adversarilor la tonul pătimăș al atacurilor personale. Negreșit, că în această luptă îndărătnică de apărare și conservare a dreptului de existență, *Tribuna* a fost silită în multe rânduri, spre părerea noastră de rău, să răspundă cu aceleași arme. Dar acum după ce și-a lămurit situația, lucrurile se schimbă. Cred deci, că exprim convingerea tuturor

susținătorilor acestui ziar când zic, că *Tribuna* e chemată să facă de astădată frumosul gest al celui mai tare: *incetarea atacurilor personale*. Numai recăștigându-ne seninătatea mai putem fi utili cu condeiul nostru, numai depărtând din față o seamă de indivizi ni-se poate deschide din nou privirea spre marea de capete care se agită în umbră.

În negura veacurilor din evul mediu când harța micilor cavaleri hrăpareți nu mai avea capăt, când pe la toate răspântiile de drumuri se încrucișau lăncile și se dădeau bătălii fără rost, s'au găsit oameni cumiți cari au înțeles, că trebuie să stăvilească această pornire și au făcut o lege: *Treuga Dei*, pacea lui Dumnezeu... Și au zis cam așa: nu putem stărpi cu totul hărțuiala omenească, dar o putem reglementa. Și astfel ei au adus lege, că de Miercuri după masă până Luni în zori de zi orice spadă trebuie să rămâie în teacă.

Tot astfel și noi, iubiți prieteni. **Ne trebuie astăzi un fel de *Treuga dei*.** Dacă nu vom putea face să înceteze pe totdeauna aceste ciocniri, cel puțin un timp oarecare, le putem stăvili. Și acest timp a sosit.

Lăsați deci să plouă asupra voastră șuvoaie de insulte, să vă scoată vânduți lui Tisza și tovarășii lui Mangra! Voi cari n'aveți nimic pe lumea asta decât un condei, voi cari nu rîvniți scaunul de fruntași și nu primiți la anul nou telegrame tîcluite frumos, voi scriitorii oropsiți predestinați sărăciei și eternului sbucium, voi toți tinerii chemați de „sfânta nemulțumire”, — mergeți înainte pe calea adevărului, făcând să înceteze micile ciocniri răzlete de dragul războiului mare, care ne bate la poartă. Credeți în izbânda dreptății și dați-vă seama că adevărata vrednicie e ca raza de soare, care nu multă vreme poate fi întunecată de norii trecători. Mai curînd ori mai târziu, dar le sparge ceața și strălucește senină în drumul călătorului.

Aprețind nobila dorință a d-lui Octavian Goga, ne vedem îndemnați să facem și noi o declarație. Punem capăt hărțuieiilor mărunte, lăsând ca munca pozitivă să rămâie biruitoare. Firește, pentru atacurile viitoare îi facem răspunzători pe cei cari ne vor sili să răspundem scurt și îndesat.

Trimitem în același timp o caldă strângere de mână tuturor celor cari în vremurile aceste grele ni-au sprijinit cu cuvântul și cu fapta și, în

ciuda ispitelor ademenitoare de tot soiul, n'au părăsit «*Tribuna*», care în chemarea ei grea către o înaltă datorie națională și-a atras alături de urgia dușmanului și goana ingrătă și nemeritată a acelora cari n'au putut ori n'au voit să o înțeleagă.

Treuga Dei!

Redacția „*Tribunei*”.

Contele Khuen-Héderváry în Viena. Ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry a plecat azi după amiază la Viena, unde mâine va fi primit în audiență de Maj. Sa.

Contele Khuen-Héderváry face această călătorie pentru a se înțelege cu ministrul-președinte austriac asupra reformelor militare, terminul când proiectele în chestie vor putea fi prezentate parlamentelor.

Contele Khuen mâine după amiază se va întoarce la Budapesta.

O nouă indemnitate bugetară. Discuția bugetului ia proporții mari. Mai ales la discuția bugetului ministerului de interior iau cuvântul mulți deputați, parte pentru apărare, parte pentru a ataca administrația.

Astfel se poate prevedea că votarea bugetului nu se poate face până la 1 Mai, când expiră indemnitatea bugetară de 4 luni.

Ministrul-președinte Khuen-Héderváry a și declarat unui redactor că pentru ca țara să nu ajungă în ex-lex, îndată după vacanțele Paștelui va cere camerei votarea unei noi indemnități bugetare pe alte 4 luni.

Vacanțele parlamentare. Parlamentul va lua vacanțe pentru sărbătorile Paștilor dela 1 până la 20 Aprilie.

Înlocuirea ministrului plenipotențiar austro-ungar în București. Monitorul oficial de azi publică înlocuirea ministrului plenipotențiar din București

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Făgăduința.

— Foiță originală a «*Tribunii*» —

De Em. Gârleanu.

Printre atâtea viețuitoare care au sălășluit pe fața pământului acestuia, a trăit, odată, și-un om. Dar un om ca toți oamenii, un biet om, pe care-l chema, scurt și cuprinzător, Ion, — un biet Ion. Și în deosebire de toți ceilalți oameni, omul nostru nu avea nici un rost. Adecă un rost avea el, decât celorlalți semeni ai lui li-se părea că înțelepciunea lui Ion e, așa, cum s'ar zice: o treabă fără căpătâi. Și într'adevăr, omul ăsta, nu făcea altceva decât colinda, hai-hui, muncă și dealuri, dâmburi și văi, să culeagă flori, să asculte pasările cum cântă, să pândească șipotele cum șuşotesc. Și, dela o vreme a început să cunoască florile și erburile, s'a deprins să şuşue ca apele, a învățat să fluere și să ciripie ca pasările. Mergea pe drum, întârzia pe ulițele satului și ciripea ca privighetorile, de se aduna lume de pe lume să-l asculte. «Minunat om!» șopteau unii altora. «Meșter cântăreț!» se mirau alții. Și-l lăsau să treacă, să se șteargă din ochii lor, cum se șterge o dungă de fum. Rar dacă se întâmpla să răsară câte o femeie, cu ochi dornici, în pragul casei, să-l imbie să ospăteze cu câte ceva. Atunci apuca și cântărețul câteva fărâmituri și, tânăr cum era, pornea la drum înainte, să ducă voioșia și pe aiurea...

Și-au trecut ani, ani după ani, — cum trece tine-

rețea, săraca! Meșterul cânta mai minunat, increzător în puterile lui suia piscuri și mai înalte și, odată cu ciripirile lui, aducea și florile semnelor, de le împărțea pe la toți. Oamenii știau acum vremea când avea să treacă, meșterul cântăreț prin satul lor, — căci venea și el ca paserile călătoare, și-l întâmpinau. Și dintre toți, tot așa, rar se întâmpla ca, de după ostrețe, o mână dalbă să-i facă semn să intre, să guste din azima caldă, să-și stâmpere setea din inima vinului rece...

Tinerețe cum amăgești nădejdiile, cum seci puterile, cum stâmperi și potolești avânturile. Și într'o bună zi cântărețul simți că nu mai poate, simți că trebuia să se așeze la o margine de drum, pe-o peatră, să se odihnească. Întâiași dată! «Nu e nimic!» își zise el în sine, și porni iar la drum. Și merse, și împărți flori, și cântă ca paserile, și iar simți că, obosit, trebuia să se odihnească. Atunci de abia, cântărețul, își statornici gândul să poată pătrunde în viitor. Și înțelese că îmbătrînea, că slăbea. Nici nu simțise până acum calea; voios, tânăr, habar n'avea. Și-acum îi era foame. Și satul departe, departe! S'a odihnit, cântărețul ce s'a odihnit, gândit ce-a gândit și-a pornit apoi spre curtea împăratului atotstăpânitor, să-i cânte, să-i ducă flori de pe buzele deschise ale prăpastiilor. L-a primit împăratul, s'a minunat de cântecul lui, de îndrăzneala cu care se avânta de-asupra prăpastiilor, și, văzându-i câteva fire de păr alb ițite prin plețe, îi spuse să mai cânte un an, că ar fi păcat să-și lipsească supușii de o mulțumire atât de mare și, peste un an, să vie, să-i statornicească un loc în care să nu ducă grija traiului. A plecat cântărețul îmbărbătat, increzător, și-a mai cântat un an. Și la anul, mai

cărunt, a sosit iar la împăratul. Iar i-a cântat, împăratul iar l-a ascultat, l-a laudat, și i-a spus să mai umble un an, că locul ce i-l pregătește al lui va fi Ba, în deosebire de anul trecut, îi spuse că, acolo unde-l va pune, el va domni singur peste toate...

Și-a pornit iarăș cântărețul cu o scăpărare de lumină în suflet, și a mers, a mers, și a cântat; de cât oamnei se deprinseseră acuma cu cântatul lui, îl cunoșteau și oricât de frumos era cântecul, ei gândeau: «De-acum cei de după noi să-l mai asculte, că noi îl știm în-deajuns». Și n'avea decât o viață cântărețul, și nicio mână dalbe nu-l mai chemau de după ostrețe. Și totovit, flămând cântărețul sosi în fața împăratului. Și parcă nici lui nu-i mai plăcu atâtea cum ciripea ministrul ca priveghitoarea. Decât porunci că, pe la anul, și cu tot dinadinsul, să-i fie postul gata, — postul în care avea să fie singur stăpân, și'n care nu mai avea să ducă grija traiului de mâine...

Și a pornit, gârbov, cântărețul cu nădejdea slabă în suflet. Și mergea câțiva pași și se oprea. Sufia din greu, gemea, și degeaba încerca să cânte. Și într'o bună zi, cam cu vre-o trei zile mai înainte să ajungă iar la împăratul, simți, cântărețul că trebuia să doarmă, dar să doarmă greu, cu tot dinadinsul. S'a oprit, și-a pus capul pe o pernă, a adormit... somnul pământului. — Vezi spunea un sfetnic de-al împăratului, altui sfetnic după ce-l găsiră mort și-l îngropară, vezi, împăratul și-a ținut făgăduința: i-a dat un loc în care să nu ducă grija zilei de mâine, și 'n care singur să fie stăpân. — «Așa-i închee celalt sfetnic, și rămasese cu ochii jinti la groapa cântărețului.

prințul Schönbur-Hortenstein, care a fost trimis la Roma cu prințul Carol Fürstenberg, fost până acuma în aceeași calitate, în Drezda.

Tot astfel s'a făcut o schimbare în persoana ministrului plenipotențiar din Petersburg. Noul ministru plenipotențiar la Petersburg este contele Thurn-Valsassina-Duglas.

† Iosif Sterca-Șuluțu.

Sibiu, 31 Martie.

După o bolire de 6 zile, octogenarul președinte al Asociației noastre și-a dat sufletul azi dimineață, la orele 7.

Cu câteva zile înainte, la 25 Martie, prezidase încă adunarea generală a institutului »Albina«, al cărei președinte era. În noaptea de Sâmbătă spre Duminecă s'a îmbolnăvit și n'a mai fost în stare să părăsiască patul. Șuluțu pătimea de multă vreme de dureri astmatice, cari acum s'au ivit din nou cu o deosebită violență.

Imediat după lățirea vestii despre moartea lui, »Asociația« și »Albina« au arborat, în semn de doliu, drapele.

Comitetul central al Asociației s'a întrunit numai decât la ședință, sub președinția dlui Partenie Cosma, pentru a lua dispozițiile necesare cu privire la înmormântare.

Comitetul a hotărât să ia parte la înmormântare în corpore și a invitat pe Exc. Sa mitropolitul Dr. Victor Mihali din Blaj să celebreze înmormântarea. Până în acest moment nu s'a primit încă răspuns.

Inmormântarea va avea loc Duminecă, la orele 3 d. a.

În numele Asociației va vorbi dl Andrei Barseanu, vicepreședintele Asociației; în numele institutului »Albina« dl Partenie Cosma; în numele școlii de fete, susținute de Asociație, directorul școlii dl Vasile Bologa.

La catafalcul împodobit cu cununi frumoase lumea românească vine mereu pentru ași lua rămas bun dela acest bun prieten al tuturor.

Atât familia, cât și Asociația și »Albina« au anunțat moartea lui prin necrologe speciale.

Asociația a publicat următorul necrolog:

Comitetul central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, cu adâncă întristare aduce la cunoștință, că veneratul său președinte

Iosif Sterca-Șuluțu de Cărpeneș

În al 84-lea an al etății sale, a adormit întru Domnul, astăzi la 31 Martie n. a. c., orele 7^{1/2}, dimineața.

Rămășițele pământești se vor așeza spre odihnă veșnică în cripta proprie de lângă biserica greco-catolică română din Sibiu.

Cortejul funerar va porni dela locuința sa din strada Șaguna Nr. 8, Duminecă în 2 Aprilie n. a. c., la orele 3 p. m.

Sibiu, 31 Martie n. 1911.

Veșnica lui pomenire.

Comitetul central.

Adresa Senatului de răspuns la Mesaj.

București, 30 Martie.

Sire,

Ascultând cuvântul cu care Majestatea Voastră a-ți deschis întâia sesiune a nouii legislaturi, Senatul își îndeplinește o patriotică datorie, închinându-se cu profund respect și devotament înaintea Acelui care a consacrat înțeleapta Sa viață Țării și Tro-nului.

Sire,

Țara a manifestat încrederea sa pentru noul Guvern; Senatul, în completă unitate de vederi cu Guvernul Majestății Voastre va înlesni realizarea programului pe baza căruia a fost ales.

Sire,

Senatul constată cu vie mulțumire că, în urma bunelor relații ce le păstrăm în mod statornic cu celelalte Țări, România contribuie cu cea mai nestrămutată năzuință la menținerea păcii.

Sire,

Senatul este încredințat că, luând în cercetare și primind măsurile propuse de Guvernul Majestății Voastre pentru îmbunătățirea stărei economice și sociale a Țării, îndeplinește o însemnată parte din sarcina ce cade asupra generațiilor noastre: de-a ocroti toate interesele vitale ale patriei și de-a o îndruma pe calea sigură a progresului; față cu scumpirea mijloacelor de trai, care s'a semnalat ca un rezultat cu deosebire apăsător pentru populația rurală, Senatul primește cu favoare măsura propusă de-a scuti loturile mai mici de șase hectare de orice dare către Stat și găsește nimerite celelalte îmbunătățiri anunțate în această privință.

Sire,

Legiunile pe cari guvernul le anunță, relativ la vânzarea de pământ către săteni, la asigurarea lucrătorilor, la reorganizarea meseriilor și la reforma administrativă, vor face de pe acum obiectul preocupărilor noastre.

Sire,

Puterea armată a Țării este în același timp garanția păcii, pe care o dorim cu toții, și asigurarea viitorului; Senatul ia act cu vie mulțumire că și de astă-dată guvernul să destineze mijloacele necesare pentru armată, la a cărei întărire Țara a fost totdeauna gata să contribuie din toate puterilor ei.

Sire,

Progresul pe care România l-a realizat de 45 ani încoace este răsplata pe care Providența a acordat-o Majestății Voastre pentru că a-ți știut întru pa aspirățiile acestei țări, servindu-i drept pildă vie de virtute și de îndeplinire a datoriei, atât în pace ca și în războiu.

Trăiască Majestatea Voastră!

Trăiască Majestatea Sa Regina!

Trăiască Dinastia!

Raportor. P. Missir.

Alegerile din Austria.

Viena, 31 Martie.

Cu ziua de 1 Aprilie intră în vigoare faimosul articol al 14-lea al constituției, de care n'a mai uzat nici un guvern dela guvernul lui Badeni încoace.

«Monitorul oficial» de mâne (Reichsgesetzblatt) va publica două ordonanțe împărătești prin cari se încuviințează guvernului un provizoriu bugetar de 9 luni. În același timp ministrul de finanțe e împuternicit să contracteze un împrumut până la 76 milioane, pentru a putea face față plăților datoriei publice și a cotei ce cade pe Austria din creditele extraordinare necesitate de armată și marină.

Partidele politice fac toate pregătirile pentru noua campanie electorală, care promite a fi foarte agitată. Partidul creștin-social a și hotărât publicarea unui manifest «cătră poporul german creștin-social din Austria», în care se spune că social-democrații și Cehii sânt vina că țara e expusă agitației unor alegeri nouă.

Partidul social-democrat, condamnând politica de obstrucție a uniunii slave, protestează împotriva aplicării articolului 14 din constituție.

Presa cehă discută dizolvarea parlamentului foarte calm. Ziarele «Narodni Listy» declară că partidul Cehilor tineri intră în luptă pe deplin pregătit și-și exprimă nădejdea că lupta va fi demnă.

Se observă însă în presa cehă și voci de nemulțumire față de obstrucția parlamentară. «Union» spune că ar fi o mare greșală politică dacă Cehii ar face o politică de struț și ar tăinui opiniei publice cehe faptul că situația deputaților cehi nu e tocmai strălucită și că sânt puține nădejdi ca să se îmbunătățească. Rezultatele tactice deputaților cehi au fost până acum în toată privința negative. Deputații cehi trebuie să judece și să cumpenească evenimentele recente cu seriozitate și să tragă din ele consecințele firești.

Terminul alegerilor.

Viena, 1 Aprilie. Într'un consiliu de miniștri ținut sub președinția baronului Bienerth s'au fixat în mod definitiv termenele alegerilor.

Alegerile generale vor avea loc la 13 Iunie, iar eventualele alegeri de balotaj la 20 Iunie.

Articolul 14.

Viena, 1 Aprilie. „Reichsgesetzblatt“ de astăzi publică pe baza articolului 14 din constituția dela 21 Decembrie 1867 ordonanțele împărătești despre încuviințarea bugetului provizoriu și autorizarea de-a face plățile necesitate.

Antecedentele dizolvării.

Viena, 1 Aprilie. „Narodny Listy“ e informat că împăratul a aprobat dizolvarea parlamentului numai după ce ministrul-președinte ungar contele Khuen-Héderváry a declarat că dizolvarea nu va avea asupra situației politice din Ungaria nici o influență păgubitoare.

— Premiul mai de multeori. —

BOROLINUL

leacul miraculos de casă alui

— — — Dr. Borovszky — — —

se vinde deja și în comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de casă este neîntrecut la bronhita, boale de nervi și musculare, dureri de cap și dinți precum și la toate boalele obvenite din răceală, ca reumă, podagră, ischiaș, dureri în oase, aprinderi musculare și amortire, în fine la dejerături și la încetarea rănilor provenite din arsuri. — Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului. Preparatorii: Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapest, II., Főutca No 77c. Se capătă în sticle de 1-20, 2- și 2-50 cor. în Arad la farmacia Földes Kelemen, la drogueria Vojtek și Weisz și la farmacia Őrs Rezső în Pâncota

Acelaș ziar afirmă că înainte de-a aproba dizolvarea, Maj. Sa a cerut și părerea arhiducelui Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului.

Date despre Reichsratul dizolvat.

Reichsratul dizolvat acum a fost primul Reichsrat ales pe baza votului universal, în luna Maiu 1907. A avut deci o existență de aproape 4 ani. Dintre cei 516 deputați câți are Reichsratul, deosebitele partide au avut următorul număr de deputați:

Part. creștin-social	94,
Uniunea naț. germană	76,
Alldeutsch	3,
Clubul polon	71,
Clubul celi unit	83,
Clubul sloven	22,
Uniunea Slavilor de sud	13,
Clubul român	5,
Clubul rutean	20,
Clubul Rutenilor bătrâni	3,
Clubul Rut. bucovineni	5,
Partidul social-democrat	87,
Partidul italian popular	10,
Partidul italian liberal	5,
Clubul evreu	3,
În afară de partide	12,

DESTULI

Sub acest sugestiv titlu »Căminul nostru« excelenta revistă săptămânală din București publică articolul de mai la vale, pe care-l reproducem pentru nota justă a situației, ce exprimă:

De câteva luni de zile, asistăm la niște regretabile certuri, ce par a nu se mai sfârși, între ziarele și fruntașii politici ai fraților noștri din Regatul Ungariei.

Am arătat cu altă ocazie, că neînțelegerile acestea nu sânt isvorite din divergențe de principii, ci din motive cu totul subiective, din supărări și susceptibilități personale.

Știind că fruntașii din ambele părți litigante sânt Români buni și naționaliști înflăcărați, cari cu mari sacrificii personale susțin neînfricată lupta națională, speram că cu timpul vor reveni la sentimente mai bune și vor găsi o modalitate de a pune capăt sfâșierilor interne, atât de păgubitoare pentru cauza națională.

Cu multă durere ne vedem însă înșelați în aceste așteptări ale noastre!

Adevărat că s'au făcut oarecari încercări de a aplana conflictele și de a restabili pacea și armonia în sânul partidului național român, dar până acum fără rezultat. Ba din contră, cearta pare a se întehi tot mai mult, și împăcarea pare a deveni tot mai imposibilă.

Fel de fel de dăstăinuri se publică prin ziarele de peste munți, fel de fel de procese de intenții și bănuiele nedovedite se dau în vileag și contribuie a crea o atmosferă detestabilă și demoralizatoare în jurul unor luptători, pe cari ne-am obișnuit a-i vedea la locurile cele mai expuse ale luptei naționale.

În toiul enervant al acestei lupte sterile între frați, e greu a ne păstra claritatea privirilor, a distinge adevărul de închipuire și de bănuială și a ne da seama despre adevărata stare a lucrurilor. Cu toate acestea, desbrăcătă de pasiuni și de preocupări personale, noi credem că situația este următoarea:

»Tribuna« din Arad a criticat unele acte și pe unii membri ai Comitetului partidului național, stăruiind în părerea că lupta națională nu e condusă cu destulă energie și că dezastrele suferite nu se datoresc numai volnicilor stăpânirii, ci și slăbiciunilor proprii ale Românilor.

O părere aceasta, care poate fi discutată, care poate chiar să nu placă unora din conducătorii oficiali ai partidului, dar în tot cazul nu conține nimic nepatriotic, și nu poate fi timbrată de tradare națională.

Și cu toate acestea, o campanie de exterminare s'a deslănțuit asupra »Tribunei«, uitându-se toate serviciile și toate sacrificiile ce a-

cest valoros organ a adus, în timp de 15 ani, pe altarul cauzei naționale, și uitându-se că în jurul ei sânt grupați cei mai talentați și cei mai culți scriitori români de peste munți.

Comitetul național a excomunicat »Tribuna« dintre organele partidului național și i-a pus în coaste, tot în Arad, un ziar de concurență, »Românul«, cu intenția vădită de a o nimici. În acelaș timp membrii și aderenții Comitetului național, de dincoace și de dincolo de munți, scriu și vorbesc cu înverșunare contra »Tribunei«, stigmatizând pe aderenții ei de »trădători«, de »Mangriști deghizați« și de »oameni vânduți lui Jezzenszky«, cari voiesc să distrugă partidul și comitetul național, pentru a putea apoi vinde cauza națională guvernului unguresc.

Deși nu ne putem identifica cu toate săcăiilele mărunte ale redactorilor »Tribunei« la adresa Comitetului național, totuș trebuie să constatăm că oamenii ei au păstrat mai mult calm în desfășurarea acestei regretabile certe. Ei au cerut o întehire a luptei naționale, au cerut chiar o primenire a rândurilor luptătorilor naționali, dar n'au ridicat acuzații de trădare și n'au urmărit distrugerea oamenilor și a ziarelor părții adversare, n'au mers până unde au mers susținătorii comitetului, ca să-și provoace amicii prin scrisori particulare, a nu le mai ceti și a le înapoia ziarele.

Ba după cât știm, dl Dr. N. Oncu șeful grupării dela »Tribuna«, a întins Comitetului național, din care și d-sa face parte mâna spre împăcare și nu credem a greși susținând că împăcarea nu s'a putut face numai din cauza îndârjirii prea mari a unor membri a a Comitetului contra grupului tribunist.

Această îndârjire nu este însă deloc motivată. »Tribuna« nu mai e organ oficial al partidului. Foarte bine, dar ea poate să existe, și după părerea multora trebuie chiar să existe, ca organ independent și de control, în care toți oamenii cu pricepere și cu talent să-și poată spune părerile, fără a trece prin censura oficială a Comitetului.

Pentruce dar atâta dușmănie? Pentruce trebuie ca un bărbat de seriozitatea dlui Iuliu Maniu să declare în publicitate, că nepunându-se la dispoziția și sub controlul Comitetului »Tribuna« nu mai are decât importanța unui »ziar de provincie«? Când știe toată lumea că »Tribuna« este cel mai bine scris și cel mai răspândit ziar românesc de peste munți!

Pentruce a trebuit, ca dl Dr. A. Vaida să declare în Parlamentul unguresc, că în campania »Tribunei« contra Comitetului național »vede mâna lungă a guvernului«?

Aceste sfâșieri între luptătorii aceleiaș cauze naționale nu pot să-i aducă acesteia nici un bine, dar îi fac în tot cazul foarte mult rău. Ei fac impresia unei oștiri închise într'o cetate asediată, care, în loc să ia măsuri de apărare contra dușmanului ce-o bombardează și-o amenință cu nimicirea, n'au altceva mai bun de făcut decât să se certe...

Sigur că prin această ceartă cetatea asediată nu va deveni mai tare, și căderea ei în ghiaarele dușmanului nu va fi decât o chestiune de timp!...

De aceea, animați numai de interesul cauzei naționale, ne permitem a striga tuturor luptătorilor naționali de peste munți: Destul cu certurile! Nu mai faceți jocul dușmanilor cetății Românismului, când toate forțele voastre, în strânsă unire, abia sunt suficiente pentru salvarea ei!

S. A.

Din România.

Din Corpurile Legiuitoare române. În Camera română continuă discuția la Mesaj. Cel dintâi va lua cuvântul dl I. G. Duca. După d-sa va vorbi dl Grigorie G. Cantacuzino.

Mai este înscris dl Take Ionescu, după care vor vorbi domnii miniștri.

Deoarece discuția generală va trebui să se sfârșească azi seara, d-nii Em. Antonescu, S. Mehedinți, P. Toncescu, C. Brăiescu și N. Fleva, cari sunt înscrisi, au fost nevoiți să renunțe la cuvânt.

Comisia de răspuns la Mesaj va fi primită mâne, Duminecă dc M. Sa Regele.

Un dar românesc regelui Italiei. Ziarele din Roma anunță, că guvernul român a dăruit M. S. Regelui Victor Emanuel al Italiei toate reproducerea și toate desemnurile expuse în secția română a pavilionului arheologic din expoziția jubiliară din Roma.

D. Tzigara-Samurcaș, comisar special al României, a prezentat toate aceste reproduceri Regelui Italiei.

Construirea unui palat pe seama Senatului. Dl P. P. Carp, președintele consiliului, a rugat Senatul să numească o comisiune care să studieze de urgență chestia construirii unui palat al maturului corp.

S'a constituit imediat o comisiune compusă pusă din d-nii general Argetoianu, Al. Calimaki, N. Cerchez, dr. Pallade, dr. Cerchez, M. Raltivan și Em. Lăzărescu.

Serată în onoarea Principilor de Hohenzollern. Joi seara s'a dat în saloanele legațiunei germane din Capitală, un banchet în onoarea Auguștilor oaspeți AA. LLRR. Principii de Hohenzollern.

La acest banchet au luat parte A. S. Principele Carol Anton de Hohenzoller; A. S. R. Principesa Iosefina de Hohenzollern; AA, LL. RR. Principii Moștenitori; dl Dr. Rosen ministrul plenipotențiar al Germaniei, precum și membrii legațiunei.

După banchet a urmat o serată dansantă, la care au luat parte, afară de persoanele de mai sus, domnii; P. P. Carp, prim-ministru, Titu Maiorescu, ministru de externe, Alex. Marghiloman, ministru de interne, C. Arion, ministru instrucțiunei publice, Mișu Cantacuzino, ministru de justiție, C. Nenițescu, ministrul industriei și comerțului, I. Lahovari, ministrul de domenii, corpul consular și un număr restrâns de invitați.

Serata a ținut până la orele 2 din noapte.

Moartea gen. Roșianu. Se anunță din București: În locuința sa din calea Victoriei, a încetat din viață, la vârsta de 66 ani, generalul în rezervă Roșianu.

Generalul Roșianu s'a născut în Ianuarie 1845, la București. În 1865, după absolvirea școlii militare din București, a fost înaintat sub-locotenent. După doi ani e înaintat locotenent, grad cu care a fost trimis ca atașat militar la legațiunea noastră din Berlin.

Războiul pentru independență l'a făcut având gradul de maior.

În 1882 a fost înaintat locot.-colonel, iar în 1890 colonel.

În acest din urmă grad a comandat brigada a 3-a de cavalerie din Galați până în 1901, când din cauza unei boale de cord, s'a retras din armată, cu care ocazie a fost înaintat general de brigadă în rezervă.

Generalul Roșianu era decorat cu ordinele românești »Coroana României« în gradul de

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;

Supraveghiere medicală continuă (constantă). —

Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical

Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.

Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

mare ofițer, „Steaua României” în gradul de ofițer, „Virtutea militară” în aur, „Trecerea Dunărei”, și cu ordinele rusești „Sf. Ana”, „Sf. Vladimir” cu spada de războiu și „Sf. Gheorghe”.

Dela „Asociațiune”.

Comitetul central în ședința sa ținută la 23 Martie a. c. a constatat cu bucurie, că în multe despărțăminte s'a început o propagandă intensivă pentru răspândirea culturii în popor, prin înființarea de agenturi, biblioteci populare și prin ținerea de prelegeri populare. Pentru ținerea acestora din urmă a votat ajutoare de câte 100 cor. următoarelor despărțăminte: Brad, Marghita, Sebeș, Mociu, Hida-Hudin, Abrud Cămpeni, Lugos, Ibașfalău, Tașnad, Teaca, Zernești, Murăș-Oșorhei, Blaj și Brașov. Din suma de cor. 2,000 destinată ca ajutoare pentru prelegerile populare pe 1911 s'au împărțit deci până acum cor. 1,900.

S'a aprobat hotărârea Despărțământului Turda de a se împărți în 4 despărțăminte, dintre cari trei vor fi nouă și anume: Măliaciu, Indol și Ofienbaia. Nu putem îndeajuns recomanda și celorlalte despărțăminte, cari au un teritoriu prea extins să urmeze această pildă, cum sunt despărțămintele: Beiuș, Caransebeș, Deva, Hăteș, Hida-Huedin, Dej, Oradea, Orăștie, Sătmăr-Ugocea și Șimleu. Directorii acestor despărțăminte ar fi datori să facă comitetului central al Asociațiunii propuneri concrete pentru împărțirea lor, angajându-se împreună cu membrii comitetelor cercuale să înființeze despărțăminte nouă.

Conferențiarul agronomic și-a făcut un program de muncă lunar pe lunile Aprilie și Mai și a început să cultive despărțămintele. Începutul l'a făcut în desp. Brad, unde a fost mai zilele trecute ca să înființeze mai multe grădini de pomi! În aceeaș ședință secția economică a prezentat un plan amănunțit de lucru pentru conferențiarul agronomic, îmbrățișând toate problemele economice ale țărâniilor. Acestui plan de lucru va avea să se conformeze în viitor conferențiarul agronomic; și dacă despărțămintele îi vor da ajutorul și sprijinul necesar, sperăm că-l va putea realiza măcar în parte. Din acest plan relevăm punctele mai principale:

1. Să scrie prelegeri din domeniul agriculturii și să le publice parte în revista „Transilvania”, parte în „Biblioteca populară a Asociațiunii”.

2. Să țină și să scrie conferințe despre progresele ce s'au făcut și se fac în agricultură.

3. Pe lângă prelegerile populare pentru țărani, să țină cursuri agronomice preoților și învățătorilor, îndeosebi cu ocazia conferențelor învățătorescilor, după ce se va pune în înțelegere cu organele conducătoare bisericesti.

4. Să stea într'ajutor comunelor cari doresc să înființeze grădini de viață americană și grădini de pomi.

5. Să stăruie pentru înființarea tovărășiilor de tot felul; să compună îndrumări, statute și formulare, pe cari să le editeze Asociațiunea.

6. Să informeze prin foi pe țărani cum pot să beneficieze de ajutoarele distribuite de guvern, de ex. semințe, pomi, viță de vie, animale de prăsilă, mașini etc.

7. Să facă o propagandă intensivă și sistematică despre tot ce săvârșește arătând, că stă la dispoziția tuturor cu sfatul și cu fapta.

Colecțiile Muzeului Asociațiunii s'au sporit cu următoarele obiecte: Manuscrisele lui I. Pop Reteganul cumpărate cu 200 cor. dela familie; un tetradrachmon din epoca lui Filip Macedoneanul, găsit în Tapia și dăruit de dl Dr. Caius Brediceanu: — un act de denuțire a unui cantor din 1849, dăruit de dl I. Mateiu: — o icoană veche cu portretele alor 13 Voivozi din Muntenia, dăruită de dl Moise Popovici din Șeghiște: — o bancnotă kossuthiană de 10 fl., dăruită de dl Ioan Nistor, con-

tabil în Șeica-mare: — 2 pietri conținând aur, dăruite de dl C. Dandea, student clasa VIII. în loc; dl G. Hango a dăruit mai multe fotografii. Pentru Muzeu au mai dăruit „Cordiana” 10 cor. și dl Simeon Popelias, perceptor de dare în Radna 10 cor.

În aceeaș ședință secretarul Oct. C. Tăslăuanu a mai raportat, că în cursul iernii s'au ținut în sala festivă a „Muzeului Asociațiunii” 7 conferințe, încasându-se 178 cor. 60 fl. Din răscumpărările felicitărilor de Anul-Nou au intrat 429 cor. 4 fl., iar dela petrecerea cu jocuri naționale Asociațiunea a avut un venit net de 777 cor. 60 fl.

Toate sumele aceste se vor întrebuința pentru înzestrarea Muzeului Asociațiunii.

Povestiri de femei.

Mama și fiul.

O mamă, nu trebuie să fie ea, camarada fiului său?... Împreună cu toată lumea, am fost și eu sguduită de drama aceea nobilă, puternică, a lui Porto-Riche: Le Viei homme, (Om bătrân) de superbul conflict ce-l prezintă. Nu am pretenția de a aduce aci, modesta mea contribuție, la criticile inspirate de piesa dlui Porto-Riche. Dar cred, că opera aceasta are un colțisor de tot mic, care n'a fost încă pătruns de nimeni și care cred, că poate interesa pe multe mame. Subiectul piesei acesteia, senzația repertoriului dramatic, al stagiunii actuale, la Paris, se cunoaște: un adolescent, tânărul Augustin Fontanet, se îndrăgostește de o amicică a părinților săi, doamna Allin pe care tatăl său o iubește de-asemeni. Dând de urma amorului acestuia, nervos la exces și prea inteligent, nenorocitul copil se sinucide.

Aceasta e povestea unui Werter modern. Și pe când mă întorceam dela teatru, mă gândeam, — am și eu un băiat cam de vârsta aceasta — la evidentul pericol ce creiază o prea mare camaraderie între copil și părinții săi. Augustin Fontanet își trata mama, ca pe o prietenă; și de aceea nu sta pe gânduri să-i mărturisească amorul său. Mama departe de a-l certa cu severitate, îl plânge și ast-fel precocelor visuri ale băiețului nu i se opun nici o barieră.

Părinții mândri de precocitatea copilului, întrețin cu o deosebită importanță pe fiul lor asupra diferitelor probleme psihologice. O mamă de altădată, nu dintr'acele moderne, în fața unei astfel de mărturisiri și-ar fi trimis copilul la jucării ori la lecții, și l'ar fi rechemat la respect. Dna Fontanet însă, vrea să fie amica fiului său. Și într'acestea, dl Porto-Riche a observat încă odată și cu mare exactitate, o stare a sufletelor moderne.

Ferească Dumnezeu, nu sunt de părere și nu aş vrea să se renouască vremurile de odinioară, în cari legăturile între mamă și fiu, erau o îngrozitoare disciplină de fer care îngheța pe fiu înaintea părinților. Dar este o atmosferă de tandreță și afecțiune, care prea caldă, usucă și otrăvește planta, în loc de a-i ajuta să înflorească. O mamă romanțioasă și inteligentă trebuie să evite la copilul său nenorocirea unei imaginații prea vii, un sentimentalism prea exaltat. Nici lipsa de conduită, nici ușurința doamnei Fontanet nu a omorât pe nenorocitul său copil: ci, slăbiciunea mamei.

Toți copiii aceștia sunt stricați de literatură. Otrava inoculată, de atâtea romane, a sfârșit prin a-și face opera.

Unui ștregăruț în pantaloni scurți, care a venit să te întreție de pasiunea lui, de ce nu i-ai știut tu riposta, Teresa Fontanet, cu un nepotolit hohot de ris.

În loc să fi căutat acele frumoase rezoane, de ce nu ai declarat copilului tău, că este de vârsta lui, ca atunci toate să le ia în chip tragic, dar că de fapt nu este absolut nimica grav. Să-l fi sfătuit să caute să înecă tot în humor, în obicinuita bună dispoziție a copiilor, în veselile fără număr? Dar s'ar putea riposta, — aceasta nu-i lucru ușor, când ai în fața ta un copil nervos, până la nevroză. Cu atât mai puternic rezon: caracterele acestea sunt cele mai ușor influențabile.

În tot cazul tânărul Augustin Fontanet, a găsit în el însuși, un aliment nevrozic sale, pentru-că participase de tot prea de timpuriu și prea strâns legat de viața părinților săi.

Copilul nu vorbea mamei sale, cu predilecție, decât de lucrurile cari înălțau sufletele. El găsea lângă ea, ca un refugiu de virtute, un calm și o liniște totală, după avânturile imaginației lui.

Să ferim și să păzim cu stricteță o camaraderie care ar arăta defectele noastre, acelora cari nu trebuie să le moștenească; să ne ferim mai ales de o existență

prea excesiv strâns unită, care ar lăsa ochilor ascuțiți și perspicaci, să vadă, greșelile și lipsurile caminului conjugal. Ținut mai la distanță, tânărul Augustin Fontanet, nu ar fi putut constata intimitatea tatălui său cu amica lor, dna Allin; și nu ar fi suferit astfel de aceea bolnavă gelozie care l'a împins la sinucidere.

Eu îmi iubesc mult băiatul. Și el mă iubește de-asemeni. Nu suntem personaje din secolul XVII. ci vin de multeori zile când povestim și glumim cu atâta veselie ca și când am avea aceeași vîrstă....

Dar trebuie ca în camaraderia aceasta, să amesteci în chip savant, principiile de odinioară; și mai ales trebuie să evitate atari conversații și printr'aceea atari confidențe....

Atunci el ar suferi și n'ar zice nimic.... Si astfel de suferințe, cari sunt departe de-a fi interesante, de altfel — găsesc un nou aliment într'o confidență făcută. Dacă sunt păstrate pentru sine, dacă ajunge în mod vag, să-și dea seama că-i rușinos, nepotrivit și nepermis, suferințele de astfel de soi, nici nu întârzie a înceta.

Iana Felix.

Prigonirea literaturii române.

— Ședința Camerilor. —

Budapesta, 1 Aprilie.

La sfârșitul ședinței de azi deputatul român Dr. Ștefan C. Pop, în cadrele unei interpelări adresate ministrului de interne și celui de justiție, a desvălit în fața lumii o faptă atât de criminală, a administrației ungurești, încât ea ar părea de necrezut decumva nu s'ar fi întâmplat în această blagoslovită țară a libertății.

S'a întâmplat anume, nu de mult, că în miez de noapte jandarmii împreună cu reprezentanții administrației din Agârbici (com. Târnava-mare) au intrat în biserica românească gr.-cat. din localitate și au confiscat toată biblioteca populară care se păstra acolo. Cărțile confiscate au fost expediate la adresa procurorului din Târgul-Murășului, la acest vajnic păzitor al ideii de stat, care n'a întârziat să exploateze vitejia jandarmilor, făurindu-și pe urmă și el merite patriotice. A ridicat acuză criminală pentru „agitație” contra administratorilor bibliotecii: dnii Ioan Botezan, preot și Ilie Câmpean învățător. Dezbaterile a fixat-o pe 3 Aprilie n. în fața curții cu juri din Târgul-Murășului.

Ca să previe, în interesul bineprițit al prestigiului statului, desbaterile acestui proces fără seamăn de revoltător, deputatul român a cerut azi primului-ministru, care e și ministru de interne, să interviev pentru sistarea procesului și reglementarea slujbașilor samavolnici. Nobilul conte Khuen, omul păcii româno-maghiare, n'a ținut însă de cuviință nici să răspundă măcar.

Interpelarea dlui Ștefan Pop a făcut o vie impresie chiar și asupra deputaților unguri, pentru-că nu vor mai putea tăgădui de-acum, că în țara faimosului cavalerism maghiar intoleranța șovină a degenerat atât de mult, încât a ajuns să se năpustească până și asupra literaturii românești, în a cărei dragoste de adevăr ostașii utopiei iudeo-maghiare văd primejduirea minciunii constituționale din Ungaria.

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— — — de primul rang. — — —

ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas

Bestiala temeritate a slujbașilor administrativi e fără pereche chiar și în analele „liberalizmului” unguresc și comportă un simptom cu mult mai îngrijitor decât să nu mai revenim asupra lui.

Înainte de a da interpelația dlui Pop, dăm aici și lista cărților incriminate, care vorbește singură mai elocvent decât orice comentariu:

1. Dr. **Augustin Bunea**: „Din istoria Românilor” „Episcopul Snocentiu Micu Klein”. 2. **Gheorghe Coșbuc**: „Lupta pentru neatâr-nare”. 3. **Gr. V. Borgovan**: „Ionel, educația unui băiat bun”. 4. **Broșura**: „Adunarea generală a VI-a a Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Brașov la anul 1862”. 5. **Broșura**: „Date și documente referitoare la conferința națională română ținută în Mercurea la 7 și 8 Martie 1869”. 6. **Andrieu Bârsan**: „Colecțiune de poezii populare”. 7. O carte a lui **Nicolae Xenopol**. 8. **Gheorghe Simu**: „Zile negre”. 9. Discursul de recepțiune ținut de **A. D. Xenopol la Academia Română sub președinția Majestății Sale Regelui despre Mihail Cogălniceanu**. 10. O carte a lui **Ioan Băilă**. 11. **V. A. Urechiă**: „Rezultatele Domniei lui Alexandru Moruzzi dela 1799—1801”. 12. Discursul de recepțiune ținut la **Academia Română sub prezidiul Majestății Sale Regelui de D. C. Ollănescu despre Vasile Alexandri**. 13. O carte a lui **Pamfilu Grapini**. 14. **Zaharie Antonescu**: „Autobiografie”. 15. „Discurs de recepțiune ținut la **Academia Română sub prezidiul Majestății Sale Regelui de Nicolae Popea despre Andrei baron de Șaguna**”. 16. **Bartolemeu Baiulescu** O carte despre necesitatea promovării industriei la Români.

Iată acum și raportul nostru despre ședința Camerii cu interpelarea d-lui Ștefan Pop:

Pro și contra.

Ședința e prezidată de vicepreședintele Năvay. După verificarea sumarului ședinței trecute, se cetește registrul interpelărilor.

S'au înaintat 3 interpelări nouă.

Deputatul român Dr. Ștefan C. Pop a anunțat o interpelare ministrilor de interne și de justiție în chestia sechestrării bibliotecii parohiale din Agârbiciu.

Pentru dezvoltarea interpelărilor se fixează ora 1 și jumătate.

Intrându-se în ordinea de zi, ia cuvântul

Mandorff Geza (justhist). Propune alegerea unei comisii parlamentare care să stabilească dotația orașelor din partea statului.

Hovány Géza (gouv.) apără proiectele guvernului și recunoaște dreptul orașelor la subvenție din partea statului.

Preszly Elemér (justhist) critică pe ministrul-președinte Khuen-Héderváry pentru că a primit și alte trei portofolii ministeriale și astfel nu se poate interesa de nici unul dintre ministerele aceste.

Constată gravitatea și importanța chestiunii naționalităților și cere rezolvirea ei în interesul țării.

Discuția în jurul presei.

A luat în urmă cuvântul **Szuhányi Ferencz** (gubernamental) la bugetul internelor. S'a plâns împotriva presei. Critica, a spus, nu poate strica nimănui, prin urmare nu-i poate strica nici presei. Nu vrea să știrbească libertatea presei, dar aceasta presă, care mai înainte sta în serviciul unor scopuri ideale, azi s'a comercializat așa de mult, încât o concurență nesănătoasă, o șilește să vâneze după senzații, descoperiri și minciuni.

Várady Zsigmond: O, o!

Szuhányi Ferencz: Pildă pentru asta ne dă un jurnal care a căutat să umfle o senzație din nenorocirea din Ökörítő.

Sümeği Vilmos: „Az Ujság” a scris, ziarul principal al guvernului.

Szuhányi Ferencz: N-am amintit nume. Dar am aci la mine un exemplar din revista

„A Hét”, în care sânt calomniati toți funcționarii comitatensi, că ar fi păpat banii adunați pentru nenorocii din Ökörítő.

O voce: Unde e procurorul?

Huszár Károly: Câtă subvenție are dela guvern? (Sgomot).

Szuhányi Ferencz: E mai mare vină să poți scrie astfel de calomnii nepedepsit, decât să nu împarți niște ajutoare.

Aici e vorba de un curent conștient de scopurile sale, care vrea discreditând elementele conducătoare de azi, să dea conducerea în mâinile altui curent.

Sântem însă neputincioși față de ei, sânt cei mai puternici, ei sânt interpreții opiniei publice, care o sugesionează adesea hipnotizează. Ar trebui găsită o apărare oarecare împotriva abuzurilor presei.

Sümeği Vilmos: *Ar trebui statificată presa!* (Ilaritate).

Szuhányi Ferencz: S'ar putea găsi mijloace, de reglementare fără a știrbi libertatea presei (Cereți, vă rugăm avizul comitetului nostru național. N. Red.)

A vorbit apoi despre situația materială a funcționarilor administrativi.

Cere apoi reforma administrativă mai ales în Ardeal, unde maghiarimea pierde mereu teren și e cutropită de Români. Administrația trebuie să apere interesele ungarimii.

Interpelarea dlui Șt. C. Pop.

Dr. Șt. C. Pop: În comuna românească Agârbiciu, comitatul Tîrnava-mare, noaptea, jandarmi și funcționari administrativi au intrat în biserica gr. catolică și au sechestrat biblioteca parohială ducând cu ei vreo 16 cărți. Procuratura din Tîrgul-Murășului a pornit în același timp proces de agitație împotriva administratorilor bibliotecii pentru că au împrumutat aceste cărți țăranilor. Eu am cercetat cărțile aceste și n'am găsit în ele nici cea mai mică urmă de agitație.

În fața acestor acte de volnicie și pornire de exterminare a culturii românești, adresez următoarele interpelări

Dlui ministru de interne:

1. Are dl ministru cunoștință că înainte cu câteva luni autoritățile administrative au intrat în biserica gr. cat. din Agârbiciu și au sechestrat biblioteca parohială?

2. Este aplicat să porniască cea mai severă anchetă și să ia măsurile necesare ca cei cari au abuzat în modul acesta de puterea lor oficială să fie pedepsiți?

Dlui ministru de justiție:

1. Are dl ministru de justiție cunoștință că procuratura din Tîrgul-Murășului a pornit proces de agitație, răsvrătire și laes Majestatis contra preotului **Ioan Botezan** și învățătorului **Ilie Câmpean** din Agârbiciu pentru că au împrumutat cărțile bibliotecii parohiale la țărani?

2. Are dl ministru cunoștință că în actul de acuză al procuraturii figurile mari ale bisericii românești, cari aparțin istoriei, sunt înfățișate ca fiind dușmani ai Ungurilor?

3. Nu crede dl ministru că prin profanarea pietății ce-o dătoresc Români bărbaților mari ai lor procuratura agită Ungurimea împotriva Românilor?

4. Considerând că editorii, tipografiile și autorii cărților sechestrare sunt toți cunoscuți și totuși procuratura a pornit proces numai împotriva **administratorilor** cărților, — este aplicat să tragă la răspundere organele sale subalterne pentru acest abuz de putere.

5. Considerând că procuratura a pornit un adevărat război de exterminare împotriva culturii românești punându-și în cumpănă toată autoritatea oficialității, — este aplicat dl ministru să ia măsuri ca asemenea lucruri să nu se mai săvârșesc?

6. Este aplicat dl ministru să dispună ca cărțile sechestrare să se redea bibliotecii parohiale?

Președintele: Interpelările se vor comunica dlor miniștri.

Ședința se ridică.

Din străinătate.

Revoluția din Albania. În nota adresată puterilor, guvernul turcesc spune, că revoluția Albanezilor n'are un caracter primejdios pentru ordinea din stat și că guvernul va înăbuși în timpul cel mai scurt mișcările revoluționare. Cu toate asigurările însă rămâne întrebare deschisă, dacă oare guvernul turcesc vrea să ducă la îndeplinire reformele administrative în Albania, prin cari crede că va împărăștia acest cuib de jaf și omor, căci este știut că Albanezii favorizați de natura ținutului nu se vor împăca nicicând cu dispozițiile, cari i-ar opri în afirmarea libertății lor. Și deaceia e chiar în cazul învingerii răsculaților, instituțiile amintite de guvernul turcesc în cazul creării lor, vor fi vecinic amenințate de furia poporului. Astfel rămâne intenția reformelor mai mult o dorință pentru guvern, care cunoșcând firea supușilor albanezi, le va da mai bine pace, asigurându-le și pe mai departe dezvoltarea naturală. Vre mile vor preface poporul albanez și nu guvernele împărăției.

Revoluționarii câștigă tot mai mulți oameni. Trupele lor după ce au ocupat orașul Tuzi, au luat-o direct spre Scutari, alăturându-se la ele întreaga populație.

Guvernul muntenegrean a asigurat pe cel din Constantinopol că autoritățile nu sprijinesc revoluția și că guvernul voeste să trăiască în bune relații cu înalta Poartă.

Cu toate aceste însă poporul din muntele regat alimentează după toate puterile revoluția, dând muniții, arme și oameni. Și în urma ajutorului lor a crescut numărul revoluționarilor la 15.000.

În toate încercările avute până acum armata turcescă a suferit înfrângere. Trupele poporului înaintează învingătoare spre centru amenințând orașul Scutari, care va cădea de sigur în mâna lor. În urma trecerii rămâne pustiu și urme de sânge.

Guvernul va fi silit să ia măsuri excepționale ca să înăbușească revoluția, care prin permanența sa poate deveni fatală imperiului.

Situația în Macedonia. Citim în „Seara”: Sântem în a doua jumătate a lunii Martie și revoluția generală, care era proorocită de cele mai multe organe balcanice încă n'a început. Cu toate acestea nu se poate spune că pericolul unei asemenea mișcări este înlăturat. Într'adevăr, cele două tabere de revoluționari bulgari, cari mai înainte lucrau separați și gelosindu-se una pe alta căutau să se distrugă, acuma sânt la perfect acord în întrebuintarea procedurilor lor și pentru aceasta au și încheiat un pact, stabilindu-și în același timp și sediul conducător în Sofia.

De aci revoluționarii bulgari lucrează în înțelegere și cu căpeteniile albaneze, sub ochii guvernului bulgar, având toate înlesnirile, de cari o asemenea organizațiune ar avea mai multă nevoie: libertatea de acțiune.

Guvernul bulgar, dacă nu în mod oficial, dar pe sub mână, prin persoane interpușe, ajută pe revoluționari să se grupeze, să se înarmeze, iar apoi „neobservați” să treacă în Macedonia.

Presă turcă semnaleză zilnic trecerea a unor astfel de grupe de bandiți, iar la între-

bările ministrului de externe turc, cel bulgar răspunde aproape invariabil, că n'are cunoștință de asemenea fapte și că imediat ce va observa o atare mișcare o va înăbuși.

Din ceace se poate reține din presa turcă, cât și din cea rusă, rezultă că Bulgaria nu joacă de loc independent în rolul ei de atâțătoare a primejdiosului foc balcanic.

Conducătorii politicii bulgare sunt convinși că sfârșitul Turciei europene se apropie și de aceea vor cu o oră mai înainte să pună mâna pe Macedonia cea mult visată, pentru ca mai târziu să nu rămână fără ea. Pentru aceasta s'a cerut părerea Rusiei. Aceasta însă, știindu-se puțin influentă în Balcani și angajată în Extremul-Orient, așadar în pericol de a pierde multe avantaje în folosul Austriei, a răspuns prin mijlocirea lui Cearicov, ambasadorul Rusiei la Constantinopol, că nu este dispusă să tulbure liniștea aparentă a Balcanilor și că dorește cu orice preț menținerea statului-quo.

De asemenea i s'a mai pus în vederea guvernului bulgar, că nu trebuie să spere nici un ajutor din partea Rusiei, chiar dacă în cazul unui conflict cu Turcia, armata română va ataca Bulgaria pe la spate.

Regele Ferdinand, singurul îndrumător al politicii externe bulgare și cel mai zelos partizan al realizării marelui Bulgariei, văzându-se izolat, recurge la ajutorul Austriei. Pentru aceasta însă, cere mai întâi ca să se modifice constituția țării, acordându-i-se prerogativa de a încheia tratate secrete cu țările străine și apoi găsește ocaziunea unei întrevederi cu împăratul Austriei, care a și avut loc la 5 Martie c.

Se zice că la această întrevedere s'a vorbit numai în chestiunea macedoneană și că Franz Iosif ar fi promis tot concursul Bulgarilor. De altfel, observă presa turcă, dela această întrevedere se vede o mai mare activitate în înarmarea bandelor, iar la Sofia concursul guvernului e aproape fățiș.

Aceste jocuri diplomatice ale Bulgariei, apoi intervențiile în sensuri diferite ale Austriei și Rusiei au dat naștere căderii cabinetului Malinof și prelungirea neobișnuită a actualei crize guvernamentale.

Propunerea de a modifica constituția în sensul cerut de rege, a stârnit mari discuțiuni și a dat frâu liber pasiunilor politice alimentate de influențe străine, venite mai cu seamă dela Nord. Rezultatul a fost că primul proiect, cel care dădea mână liberă regelui să încheie orice fel de convenții și cu oricine a fost modificat, fiind supus prealabilei aprobări a Sotraniei.

Aceasta face pe regele Ferdinand să călătorească și să viziteze curțile străine, căutând aprobarea mișcărilor ce se pun la cale în Sofia.

Ziarul turcesc „Rumeli“, aducând toate acestea la cunoștința guvernului turc, zice că în cazul unei izbucniri a revoluției în Macedonia, Turcia va ști să o potolească ca și pe cea din Yemen și Albania, însă va da o bună fâșplată aceluia cari au pus-o la cale, ori cari ar îi aceia.

Conflictul ruso-chinez. Nota guvernului din Peking n'a avut darul să aducă liniștea așteptată de cercurile din Petersburg. Recunoașterea drepturilor Rusiei și mai ales asigurarea dată pentru respectarea lor par a fi mai mult un mijloc de câștigare de timp în care guvernul Chinez voia să-și concentreze puterile. Acordul așadar e mai mult formalitate decât realitate. Agitația care domnește în Mongolia a crescut la limitele pericolului, căci poporul vede în noua convenție ruso-chineză îngrunghiarea proprie. Și aceasta jignire a demnității naționale a Chinezilor, va avea drept urmare trezirea la conștiința națională, care probabil va aduce noi conflagrațiuni. Până atunci agenții guvernului și studenții reînțorși din străinătate lucrează cu puteri unite la pregătirea terenului pentru reînăpăierea loviturii primite, din partea Rusiei.

Guvernul mobilizează armata la granița Rusiei.

Agitația poporației e la culme. Se așteaptă revoluția.

Noul cabinet bulgar. Noul cabinet bulgar s'a constituit astfel: Cihesof, șeful partidului național, președinția consiliului și ministerul de externe; Teodor Teodoroff, subșeful partidului național, ministerul de finanțe; Bobceff, profesor universitar, ministerul de instrucțiuni publice; Abraceff, profesor universitar, ministerul de justiție; Frangia, ministerul căilor ferate; general Nichiforoff, fost ministru plenipotențiar la Berlin, ministerul de războiu; D. Christoff, ministerul de comerț; Luțcanoff, ministerul de interne.

Alegerile pentru Camera constituantă se vor face în luna Maiu, anul acesta.

INFORMAȚII.

A R A D, 1 Aprilie n. 1911.

Prier.)

Și cele din urmă pânze de argint ale Iernii se distramă prin luminășurile codrilor și de supt învășul lor rece pământul își scoate la lumină covoarele ruginii de iarbă vestejită. Răsună tălângi răslețe în pacea culmilor scune și de mângâierea celui dinăi val de căldură țighește vesel la poale de codru neastâmpărul de viață în sburdălnicia celor mai plâpânde făpturi ale firii în goana sălăta a mieilor.

Undeva, în adânc de poiană, pe-un pufușor de omăt moare azi și cel din urmă ghiocel. A stârnit zadarnic, cu sinul lui de lumină desfăcut spre zările albastre... zburătorul nu i-a mai sosit... Călătorul drumurilor de soare, pribegul învesmântat în nestemate, mult așteptatul Făt Frumos tot mai înmiez departe prin văzduh... Și ea, floarea cea mai senină a primăverii se stinge azi de dorul celui dintii flutur...

Ascuns prin scorburi de sălcimi săgalnicul Prier își cîntă din fluer doina fermecată... Vîntul îi împarte dorul prin toate poienile, îl împrăstie peste cîmpuri și-l duce departe largurilor de lumină... Unde de vrajă și vis tremură în aer... Misterul primenirii palpă în simfonia zilei de primăvară și abătut, cu pași agale, silueta legendarului păstor urcă tot mai sus preajma Negoitului...

În vale, prin întinsul pauroamei de grădini se deschid mari și uimiți, miriade, ochii de floare... O chemare tainică pătrunde în toate inimile, chemarea iubirii și-a păcii, pornind din adâncul firii pline de armonie. Văpaia patimilor sbucnește mai fără de putere și îndemnuri mari și generoase încep să palpate în suflet...

Nu mai e primăvara noastră primăvara străvechilor generații omenesci. E poate un tainic semn de bine al vremilor ce vin, că infricșatul mister al învierii din natură pare a-și pierde tot mai mult vraja sălbatecă, de altă dată, asupra ferocelor instincte din sufletul omenesc. O divină epocă în evoluția speței omenesci ne trimite azi preludiile ei vagi și de-o armonie nepătrunsă. Preludiile unei epoce, în care cele dintii raze ale primăverii ne vor veni ca o binecuvîntare a universului, stingînd în farmecul unei hipnoze divine și cea din urmă licăire a îmboldurilor noastre animalice. Va rămîne ca o amintire feroasă din vremuri barbare acea înfrigurare pandemică ce a cuprins omenirea, veacuri de-arîndul, în preajma primăverii.

Pentru generațiile din viitor va rămîne o enigmă ferbințea ipnotică în stăpînirea cărei oamenii, s'au datat la cele mai crîncene și mai sîngeroase fapte, pentru ca să se strivească unii pe alții, pentru ca să-și omoare reciproc fericirea. Nu vor înțelege îndemnul care deodată cu venirea primăverii, a stârnit vobtura năvălirilor, o deslanțuit războaiele pentru stăpînirea pămîntului, a aprins vîlvătaia revoluțiilor, a răscolit cruciadele și a ridicat pumnalul ucigător asupra unui Iulius Căesar.

Nu-l vor înțelege pentru că sufletul omenesc va fi atunci o corolă de petale albe în care misterul primăverii își va infiltra numai esența: iubirea. Fiecare omenescă își va desbrăca pentru totdeauna sgura instinctelor sălbatice și va repudia orice dor de războire. Azi, încă, razele primăverii fermentează în noi porniri primitive, de o ferocitate, pe care ne-o mai tot păstrăm din întâiele faze de evoluție ale speței omenesci. Misterul învierii din natură în prea puține inimi aprinde azi îndemn de renaștere sufletească. Puține inimi vibrează de expansiuni universale, cari înalță gândirea spre sferile ideale ale înfrățirii tuturor...

Dorul de pribegire, de iubire și înălțare ce simțim primăvara, în cei mai mulți oameni se pierde în tresăriri de-o clipă, lăsându-le senzații de-o aiurare efemeră și tainică. Ne mângâiem însă, că vraja cântecului lui Prier, nu mai sgândărește instinctele animalice decât într'un număr de oameni tot mai redus. Fiorul primăverii tulbură numai intelectele de ordin inferior, pe firile criminale și cele de un sentimentalism patologic, îndemnându-le la fapte bestiale și dându-le în mână arma sinucigașă.

Preludiile păcii universale de mult nu ne-au venit atât de netulburate ca în primăvara aceasta. Magia lui Prier n'a întezit conflictele diplomatice, ci, dimpotrivă, le-a potolit la Răsărit și Apus, în China, în Mexico și pretutindeni. Viața politică a popoarelor se resimte azi, ici-colo, numai de crize de guvern și de coliziunea intereselor economice. Propagatorii spiritului păcii universale răsar tot mai numeroși printre bărbaii de stat și un singur glas a pătruns disonant în visarea de pace, glasul cancelarului german Bethmann-Hollweg. E departe încă în sinul vremilor leatul păcii universale, dar sufletele noastre să nu încete a o visa...

Să lăsăm să picure și în sufletele noastre îndemnul tainic din fluierul lui Prier ca să putem înțelege rostul armoniei în sinul unui popor cu un grad de evoluție sufletească atât de înaintat ca al nostru...

(Mont.)

— Pentru seminarul din Caransebeș. La apelul nostru, în favorul așezămintelor culturale din Caransebeș a sosit azi un ecou tocmai din Szombathely. Dl Ioan Philomon, controlor la căile ferate în Szombathely ni-a trimis suma de 50 cor.

Apelul călduros al P. S. Sale Episcopul Miron E. Cristea a găsit răsuneț viu în inimile românești. Iată sumele ce s'au dat până acum:

P. S. Sa a premers cu pildă bună dăruind la așezarea sa sărbătorească în scaunul episcopesc		5000 cor.
Banca »Lucașfăruș«, din Vârșeș	1000	>
Banca »Timișana«, din Timișoara	1000	>
»Munteana«, din Cornereva	1000	>
»Crișana«, din Brad	300	>
Preotul Lazar Baieanu din Dognecea	500	>
Parohul Onoriu Conopan din Ozora Uzdin	1000	>
Parohul Iancu Mîu	1000	>
Biserica din Ozora	1000	>
»Concordia«, institut de credit în Ozora	1000	>
Pan Miclea din Ozora	30	>
Ilie Spăriosu, Ozora	10	>
Gișgor Bosica, Ozora	6	>
Ioan Spăriosu, Ozora	3	>
Gheorghe Cosica, Ozora	3	>
Ziarul »Tribuna« Arad	100	>
Dr. N. Oncu	100	>
»Libertatea« Orăștie	25	>

— Biserică românească în Vârșeș.

Ni-se scrie: În ziua celor 40 de mucenici cu o pompă și rară însuflețire s'a pus temelie bisericii române din Vârșeș prin delegatul arhieresc R. D. Traian Oprea, protopop, asistat de 8 preoți și toți învățătorii tractului.

Înălțător moment pentru tot Românul, dar cu deosebire pentru cei din Vârșeș cari își văd realizat un vis frumos. Vedeai pretutindenea fețe vesele și ochi plini de lacrimi de bucurie, că în una dintre piețele Vârșeșului, după atâta veac de vreme, a auzit slujbă în grai românesc, cu predica românească, rostită cu atâta vervă oratorică de protopopul Oprea.

Numai coreligionarii sârbi sânt cătrăniți pentru că Românii astăzi se ridică și ei falnici ca vulturul în zbor plin de mândrie.

Intr'un ceas bun!

— Examenul de maturitate. Eri în localitatea Cercului profesorilor din Budapesta, profesorul universitar Beöthy Zsolt, a ținut în fața unei asistențe de specialiști, o interesantă conferință despre atât de des discutata reformă a examenului de maturitate.

În Ungaria și în Germania, a zis dl Beöthy, e acum de o mare actualitate chestia examenului de maturitate, care învederează tot mai minimale rezultate. Pricina trebuie căutată în constituția fizică și nervoasă a elevilor. Explicația o aflăm, spune d-sa, în sufletul veacului nostru. În trecut popoarele trăiau în izolare, acum națiunile urmăresc permanent progresie culturale ale altor națiuni și se silesc să le întrecă.

Examenul de maturitate este absolutamente de prisos, fiindcă elevii nu se pregătesc pentru problemele vieții, ci pentru problema examenului. Vasta materie este în viață inutilizabilă. Oboseala și sleirea nervoasă a elevului pe urma pregătirii sale pentru examenul de maturitate, face însăș zadarnică materia înmagazinată. Sistemul e și mai agravat prin comisariatul mai-

sterial care asistă. Elevii, din ce în ce mai sleiți, în trup și suflet, așteaptă examenul, care dă rezultate foarte problematice.

Sânt două sisteme, cari pot veni în combinație la această reformă. Unul e, cel francez, ca examenul final să se facă la universitate. El n'a corespuns. Celălalt este cel englez, care, spune d-sa, ar putea fi urmat la noi. Aplicând sistemul acesta la împrejurările dela noi, el ar trebui realizat în următoarea direcție: Numai aceia să fie lăsați la examenul de maturitate, cari se pregătesc pentru carierele universitare. Restul să primească numai un fel de certificate finale. Examenele de maturitate s'ar face în fața unei comisii compusă din doi membri, unul din partea universității și altul din partea Academiei; dintre cei doi unul ar trebui să fie umanist, celălalt profesor de științe naturale. Acești doi în semestrul al doilea al anului al optulea de studiu, s'ar prezintă, fără nici o înștiințare prealabilă în școală și ar examina elevii exclusiv din punctul de vedere al Universității. Natural, examenul din carte ar lipsi cu desăvârșire și astfel examenul ar fi pentru elev mult mai ușor și pentru scopurile universității mai practic. S'ar pune capăt fricei nervoase de care sânt cuprinși elevii în așteptarea examenului de maturitate. Ereditul profesor a recomandat aceste păreri atențiunii profesoriei.

— **Concertul dnei Lucia Cosma la Viena.** Înaintea unui auditor foarte distins, dna Lucia Cosma, a cântat Sâmbătă în sala Boesendorfer din Viena aria Paminei din opera „die Zauberfloete” de Mozart și cântece de Schubert, Hugo Wolf, Fischhof, Friedrich Mayer, și franțuzește de Bizet, Massenet, și alții — un program din cele mai frumoase, ales cu mult gust și în conformitate cu individualitatea plină de nobleță a artistei, caracterizată prin interpretarea extraordinară de discretă, gingașă, rușinată și fin nuanțată.

Au plăcut deosebit de mult bucățile de sentiment și Serenada de Massenet, grațioasă ca o rază de lumină.

Artistă a fost viu sărbătorită. La cererea publicului a cântat și o doină românească: „S'a dus cucul de pe aici”.

Dna Lucia Cosma va concerta și la București în ziua de 23 Martie st. v. (5 Aprilie st. n.).

— **Alegere de preot în Telna.** Ni se scriu următoarele: Duminică la 13/26 Martie s'a făcut în comuna Telna alegere de preot în locul regretatului Dionisiu Truția. Alegerea condusă de dl protopresbitor Ion Teculescu, a decurs în ordine exemplară, declarându-se ales candidatul Gheorghe Popa din Brad, care a întrunit 156 voturi din 173 câte s'au dat. Credincioșii parohiei Telna, cari poartă încă în suflet rana marelui de astă-vară, apoi și durerea cauzată prin pierderea bunului păstor, — astăzi se simt mângâiați, că și-au putut alege după voia inimii lor părinte sufletesc. Entuziasmul cel mai curat, ce i-a cuprins acum, este îndreptățit; căci alesul, pe care cu bucurie îl așteaptă acești orfani mult încercați: dl Gheorghe Popa, prin calitățile frumoase ce le posedă, este o garanță pentru fericirea unui popor atât de credincios și așa de inimos, cum sunt țârnarii. *T. R.*

— **Marele proces Camora.** În Viterbo s'a început dezbaterile monstruosului proces Camora, cu treizeci și mai bine de acuzați. După formalitățile pertractărilor dinaintea tribunalului a intrat în dezbaterile procesului ascultând depunerile făcute de martorul principal care a desvâlit manoperile acestei bande de pungăși și tâlhari.

Furia camoriștilor implicați în omorirea familiei Cuocolo, pentru care fapt stau înaintea justiției se manifestă cu deplină hotărâre împotriva martorului Abbaternaggio fost și el camorist. Acuzații sânt închiși într'o cușcă mare cu gratii de fier, ca să nu se poată da la acte de violență.

Abbaternaggio a făcut următoarele depuneri cari ridică vălul de pe o organizație periculoasă ce are la dosar o mulțime de crime și delictive:

Spune că și dânsul, plăcându-i viața de a nu lucra nimic a intrat în societatea Camora unde a avut rolul de *basist* adică pregătitorul

operațiilor. Primul stadiu la intrare este *piciotto* care ține până la trecerea vârstei de minor, când devine membru și tovarăș, supus însă capilor. Să nu se creadă, că camoriști numai fur și jefuesc, ei întremijlocesc și prostituția, aducând de jertfă în primul rând pe propria iubită, pe care o vind.

Afacerile le conduce conducătorul, care are mare putere. Dacă această căpetenie are spirit bun de întreprindere, Camora e în tot locul. Afacerile ei sânt diverse: jocuri de lotto interzise, spelunci de jocuri hazarde, licitații, mișcările politice, alegeri de deputați, la oraș și județ. Din toate trag câștiguri. Mai cultivă și ramul mandatarilor. Pentru bani omoară pe oricine, dar de multe ori numai din prietinie.

Organizația lor este perfectă.

Sânt împărțiți în cete fiecare cu conducător numit *capo-intrino*.

El însuși a luat parte la mai multe operații ca membru al Camorei. Amintește de furturi, jafuri, hoții de tot felul dar spune că inima nu la lăsat nicicând să omoare.

Asupra amănuntelor despre proces, martorul va trece la pertractarea viitoare.

— **Gazuri subpământene.** De când cu știrea enormei cantități de gazuri din Șarmășel aproape în fiecare săptămână vin știri din diferite părți despre descoperiri noi. După cum se anunță din Budapesta la ministerul de comerț a sosit o nouă cerere; spunând că toamna aceasta săpându-se un puț pe terenul de exerciții militare din Cașovia, a avut loc o explozie puternică de gazuri și fiindcă se crede că acestea sunt la fel cu cel din Șarmășel; să trimită oameni experți la fața locului ca să cerceteze lucrurile cu dinadinsul.

— **Revarsarea Murășului.** Mai multe sate din lungul Murășului sunt primejduite de revărsarea apelor și locuitorii înspăimântați au cerut prefectului să ia dispoziții de urgență pentru salvarea avutului oamenilor. Se crede că revărsarea a fost pricinuită de îngrădădirea sloilor și astfel s'a dat poruncă ca vadul de apărare ce împiedică scurgerea apelor să fie rupt. Mai multe trupe de soldați provăzuți cu materii explozive au fost comandate la fața locului ca să înceapă opera de salvare.

— **Pădurea dela Cotroceni în flacări.** Din București ni-se telegrafiază: Pădurea dela Cotroceni, unde se află palatul prințului moștenitor, de ieri seara se află în flacări. Pompierii și populația din jur fac eforturi supraomenești ca să împiedece lățirea focului, dar până acum fără rezultat.

Focul se întinde tot mai mult.

Cauzele incendiului nu sânt încă cunoscute.

— **Numărătoarea în Anglia și sufragetele.** Astăzi la 1 Aprilie s'a făcut numărătoarea în Anglia. Nu ziua, ci noaptea. Sufragetele, cari au cerut de-atâtea ori dreptul de vot, au condiționat reușita numerotării de votarea legii care va avea să le dea dreptul de a alege și a fi alese în cameră. Cu toate amenințările făcute, guvernul nu s'a prea singhisisit de trucurile anunțate de sufragete ca să împiedece facerea numărării. Planuri peste planuri, dar multe din ele sau dovedit nerealizabile. Astfel comitetul central al sufragetelor a somat pe toate aderentele ca să se opună comisarilor dar guvernului i-a venit de hac. A afișat dispozițiile legale în ce privește opunerea, care se pedepsește cu amendă până la cincizeci funți sterlingi. Sufragetele s'au gândit la alte apucături. Au închiriat toate teatrele particulare pentru reprezentațiuni dela orele 11 până la 2 după miezul nopții, dar și cu acest plan au dat fiasco. Poliția a intervenit și a oprit reprezentațiile. În fine după multă chibzuială au ales totuși un mod de executare ce pare a fi mai bun. Au hotărât ca întreaga noapte să se preumbe pe strade, iar dacă luna va

avea bunătațe să-și arate splendoarea, atunci să facă jocuri de tennis, crichette și alte distracții.

Vom afla mâne ce tãmbãlau va fi fost în Londra și în orașele mai mari din Anglia, unde mișcarea feministelor este mai puternică!

— **Apponyi și profesorii dela facultatea de drept din Budapesta.** Împotriva propunerii de a recomanda corpul profesoral dela facultatea de drept pe Apponyi, consiliului universitar pentru catedra a doua de drept public s'au dat și patru voturi separate. Faptul acesta n'a făcut impresie bună asupra patrioților cari așteptau o recomandare unanimă. Aflându-se că două din cele patru voturi au fost date la profesorii Plosz și Concha, cari se bucură de-o oarecare vază la Maghiari, patrioții au devenit și mai blazați. Căci ori și cum verdictul dat de cei doi bărbați de știință are oarecare greutate.

— **Excursie la Roma.** Direcțiunea „Tovărășiei școlare” a elevilor dela institutul teologic din Caransebeș, vine să mulțumească pe această cale Onorătelor Direcțiuni dela institutele noastre financiare pentru sumele, cu cari au binevoit a sprijini intențiunea elevilor de a face o excursiune până la Roma.

Până acum avem donațiuni dela următoarele institute:

Furnica în Făgăraș	10 cor.
Zarandeană în Boița	4 "
Munteana în Corneareva	10 "
Institutul de credit din Mehadia	5 "
Zaria Miulescu dir. al Perovenei	5 "
Iladiana din Iladia	2 "
Karânsbesi uj takarékpenztár	10 "
Nera din Bozovicium	10 "

La oialtă 56 cor.

Sperăm că și celelalte institute vor grăbi a răspunde la apelul tinerimei noastre având în vedere scopul frumos ce-l urmărește.

Caransebeș, 19 Martie st. v. Pentru „Tovărășia școlară” — Dr. Moise Ienciu, profesor.

— **Manifestații împotriva unei profesoare de universitate.** Prima doцентă la universitatea din Atena domnișoara Panagiotatou și-a ocupat ieri catedra. Cu această ocazie a participat mai multe notabilități din Atena, între cari și ministrul-președinte Venizelos, ministrul de instrucție și alții. Începând să vorbiască o parte mare din public a manifestat împotriva ei strigându-i: „dăte jos! De ce nu mergi în bucătărie, sau în camera de spălat rufe?”

Cei mai calmi dintre ascultători voind să liniștească spiritele s'a produs o învâlmășeală în care au rămas strâmtorați într'un colț amândoi miniștri.

Intervenind poliția, manifestanții au fost îndepărtați și dșoara Panagiotatou și-a continuat discursul.

— **Necrolog.** Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că iubitul frate, cumnat și văr *Petru Carol Papp* la 17 (30) Martie a. c. după grele suferințe în etate de 58 ani și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale defunctului, din casa sa proprie (Sigmundhaz Nr. 1) se vor așeza după rîtul bisericii ort. rom. spre vecinica odihnă la 18 (31) Martie a. c. după amiază la 3 oare, în cimiterul de sub pădure în Arad. Sigmundhaz, 17 (30) Martie 1911. George Papp casier de bancă, ca frate și soția sa Paulina ca cumnată. George Miculaș ca văr și soția sa Iuliana.

Fie-i memoria binecuvântată!

— **Creditorii poetului D'Annunzio.** Poetul Gabriele D'Annunzio, o duce rău de tot cu finanțele. Ca fiecare poet ce se respectă, nu s'a

ndit nici când la plădirea datorilor, pe cari se le făceau din gros. Dar după cum se anunță în Roma, poetul a cam Infundato, căci creditorii au hotărât să ceară vinderea obiectelor sechestrate, cari aproape toate sunt reminiscințe de la poetului, datorite gloriei. Cerând creditorii sechestrul și pe vila din Florenza, tribunalul le-a respins cererea pe motiv că proprietarul vilei nu este D'Anuntio, ci o prietină de a lui.

- Deschiderea expoziției de artă din Italia. Perechea regală italiană a deschis ieri în fața autorităților și numeroșilor oaspeți, secția artelor frumoase a expoziției. Au fost deschise numai expozițiile țărilor străine și anume pavilionul francez, holandez, scandinav și elvețian, de-asemena și salonul în care e depusă colecția pictorului spaniol Zuloaga. Regele și regina au petrecut mai multă vreme pe terenul expoziției, admirând operele de artă ale maestrilor străini.

- Jertfele administrației. Comisia trimisă de ministerul de interne pentru controlarea slujbaşilor administrativi din comitatul Hunedoarei își seceră mereu jertfele. Mai nou ni se comunică și despre doi notari români Ioan Rosu, din Turdaș și Precup Herlea, din Cugir, cari au fost amovați din slujbă și trași în cercetare disciplinară.

- Două victime. Un gardist din Londra a zăpsit o fetiță de vr'o patrușprezece ani fărâncând ceva lucru neînsemnat. A pus deci repede mâna pe ea și lăi la secție. Traversau tocmai cheiul Tamisei și copila mai de rușine, mai de teamă s'a sbătut din mâna gardistului până a scăpat și cu'n avânt puternic a sărit în riu. Ochiul de apă a acoperit-o pe dată, dar gardistul ținea cu orice preț să nu-i scape victima și a sărit după ea. A ajuns-o tocmai în clipa când da să dispară. N'a mai putut-o scoate și vâltoarea i-a înghițit pe amândoi. Mai mulți gardiști au sărit să-i scape dar curentul i-a mănât la vale și peste două ciasuri au fost aruncați morți la mal.

- Depopularea Franței. Scăderea continuă a populației franceze dă mult de gândit cercurilor diriguitoare. Mai acum șasezeci de ani Franța ca mărime era a doua între statele Europei, iar acum a ajuns în treapta a șaptea. Zilele trecute cazul a fost adus în discuție și în Cameră și un deputat a făcut propunerea ca la ocuparea oficiilor de stat să se aibă în vedere înaintea tuturor părinții cari au copii mai mulți.

În legătură cu aceasta a făcut și o interesantă statistică a familiilor franceze a căror număr e de 11315.000. Dintre aceste 1804.710 n'au n'au nici un copil, alte trei milioane au numai câte unul. Francezii încă sânt aderenți al sistemului cu doi copii și e disparent numărul celor cari au mai mulți de atât. Abia 566.769 familii au câte cinci copii, pecând cu șapte sânt numai 182.998.

Câte unsprezece copii au 8305 familii câte treisprezece 1437. câte cincisprezece 249, iar câte șaptesprezece copii într'o familie nu s'au găsit în întreagă Franța decât în optzeci-și-nouă de cazuri.

x Nou magazin de ceasornice și juvaere în strada Ion-Weitzer, edificiul școlii de fete. Serviciu prompt. Reparaturile ceasornicelor se făptuesc pe lângă garanție. Cu deosebită stimă solicit sprijinul publicului, Vogel Laszlo, giuvaergiu și ciasornicar în strada Weitzer-János.

ECONOMIE.

- O manevră jidovească în jurul furnizării de cai pentru armata română. Mai mulți negustori de cai, ovrei și unguri, au întreprins o adevărată manevră împotriva dlui *Mihai Ardelean* din Timișoara, cunoscutul furnisor de cai al armatei române. Jidovii, au fost cuprinși deodată de o suspectă îngrijorare față de interesele statului român. Și au început un tapaj în presa lor cu o ridicolă socoteală că guvernul român s'ar lăsa emoționat de apucātu-

turile ovrești. Adevărul e că d. *Mihai Ardelean*, un om corect și cinstit, furnizează deja de 15 ani cai pentru armata română, spre deplina mulțămire a celor ce l-au însărcinat. Jidovii socotesc acum, că nu e bine ca un român să aibă câștig într'o afacere tot dela români, că la asta ar fi având doar ei prerogative. Nu ne îndoim că în București va fi exact înțeleasă manevra ovreiască.

D. *Mihai Ardelean* ne roagă să-i publicăm următoarele rânduri:

Onorată Redacție,

În foile ungurești din Arad în timpul din urmă au apărut mai mulți articoli cu tendința de a mă insulta și calomnia pe mine ca furnisor de cai al armatei române.

Deși din acele articole iese la iveală că sunt scris tendențios de oameni cari și ei ar voi să furnizeze cai și pe acestea cale ar voi să mă înlătoreze, totuși spre orientarea publicului românesc țin a anunța că am intentat proces de calomnie pentru minciunile grosolane puse în acele articole.

Primiți Vă rog espresiunea deosebitei considerațiuni ce Vi-o păstrez *Timișoara* 30 Martie 1911. *Mihai Ardelean* furnisor de cai.

Târg de țară în Arad. Ieri a început târgul de țară de primăvară în Arad. Favorizat de o vreme frumoasă, târgul atrage multă lume în Arad. S'au adus multe vite, cari au avut prețuri bune.

Reuniune de meseriași în Făgăraș. Ni-se scrie: Făgărășenii noștri binevoitori și dornici de înaintare, la o întrunire prealabilă au decis ca pentru înființarea unei reuniuni mari și puternice a comercianților și meseriașilor noștri români să țină în sala hotelului Paris (Sorea) Duminecă în 9 Aprilie st. n. la 3 ore p. m. o întrunire pentru a se consfătui asupra înființării reuniunii.

Se aduce la cunoștință și pe aceasta cale și sânt rugați toți comercianții, meseriași și cei dornici de înaintare din loc și jur a lua parte la aceasta întrunire. Dea D-zeu să fie cu un rezultat bun.

Piața de cereale din Arad.

Arad, 31 Martie.

Sosesc știri favorabile despre starea sâmnăturilor.

Prețurile s'au menținut.

S'a vândut azi:

500 mm. grâu	10.60 - 10.80
300 mm. porumb	4.80 - 4.90
Secară	7.00
Ovăs	7.30
Orz	7.40

Prețurile pentru cincizeci chilograme în coroane.

BIBLIOGRAFII.

»*Luceafărul*» revistă literară și artistică a apărut cu următorul sumar bogat și variat (Nr. 7):

Cincinat Pavelescu, Trecătorului, Reîntorcerea, La curtea cu juri, Serenadă, Cântecul Malenei (poezii). Victor Stanciu, Viața în natură. D. Manu, Altruism (poezie). C. Sandu-Aldea, Un duel. Livia Livianu, Cântec (poezie). Maria Cunțan, Povestea cântecului (poezie).

Dări de seamă: I. Chendi, Versuri, Proză, Scrisori, de Ioan Păun-Pincio.

Cronică: Serbările culturale din Sibiu. Corespondența scriitorilor. Știri din Bucovina. † Antonio Fogazzaro. † Dr. Petru Șpan. Notițe. Bibliografie.

Ilustrațiuni: Em. Gârleanu, A. Herz (Dinu Ramură). O. Goga, Victor Eftimiu, Corneliu Moldoveanu. Cincinat Pavelescu, Maria Cun-

țan, Caton Theodorian. Cap de studiu (D. Nanu) de D. Mățăoanu. Ion Agârbiceanu. Un grup de scriitori, eșind din biserica catedrală.

La Librăria Tribunei se află de vânzare revista „Sănătatea” Nr. 1, la 30 bani, cu următorul cuprins:

O copilă care își alăptează propriul ei părinte, (Tablou) de Adrian van der Werff. Pentru noii noștri abonați igiena și morala sexuală, Studiu dedicat tineretului. Igiena femeilor însărcinate, Semnele de sarcină. Cum putem avea un ten frumos. Cum am putea înlătura groaznicile primejdii ale incendiilor, (Cu număroase splendide ilustrațiuni). Maxime igienice. Cum trebuie ridicat un copil, (Cu 2 ilustrațiuni). Despre limbar sau afă la limbă. Ce trebuie să știe o mamă care-și întarcă copilul? Despre torticolis sau gât strâmb, (Cu o ilustrație). La ce sunt expuși cei bolnavi de inimă și primele ajutoare de dat. Pudră pentru picioarele sensibile. Leacuri casnice contra sughițului. Dacă vă doare urechea din pricina unei răceli. În odăile cu miros urît și în care dorm multe persoane. De mulțori plânsură copii din vina tatălui lor, Roman de Paolo Mantegazza. Anecdote din viața medicală. Consultațiuni medicale. (20 ilustrațiuni).

Acest număr conține un supliment ilustrat și gratuit.

Nr. 1, anul al 6-lea din „Viața fericită”, având următoarele rubrici permanente: Codul manierilor elegante. — Greșeli ce le facem zilnic. — Varietăți. — Cum putem fabrica obiecte casnice, ieftine și frumoase. — Sfaturi gospodinilor. — Bucătăria. — Viața la țară. — Romane. — Nuvele. — Anecdote. — Glume. Jocuri de societate. — Piese de teatru, etc.

Fiecare număr conține 32 pagini mari bogat ilustrate.

Revista apare la 1 și 15 a fiecărei luni. Abonamentul anual al revistei costă 8 coroane. Se poate comanda și prin librăria noastră.

POȘTA REDACȚIEI.

I. R. V'am răspuns în scrisoare. Mulțumiri pentru cele comunicate.

G. Primit se va publica.

A—a. Fără înțeles. Vorbe și iar vorbe, rime și iar rime, dar nici un rost. Trimite-o la „Gazeta Transilvaniei”, ea o va publica fără doar și poate, — de n'o fi cumva acrostih.

Dr. L. N. Mulțumim pentru scrisoare. Poezia e prea violentă (deși spune multe lucruri adevărate). Altele cu plăcere.

N Balta. Ciuci. Vă rugăm să ne mai trimiteți odată rândurile de cari ne spuneți, căci noi nu ținem minte să le fi primit de-odată. Publicăm cu plăcere. Salutăți.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu. „Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

MOBILE

din cauza schimbării localului se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

BEISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

ANUNȚ.

În comuna Rădmănești, (cercul Bega) se află

de vânzare o crîsmă

și boltă din mână liberă, casa e cu cinci chilii corespunzătoare legilor de birt, cum-părătorului i-se va scria licența de beuturi, și trafică pe numele lui. Cu casa se mai pot vinde și 15 jughere de pământ. Dori-torii de a cumpăra să se adreseze proprie-tarului Nicolae Rista, Radmanest, up. Bălincz.

Birou de informații !!

Cunoscând multele lipsuri ale publicu-lui românesc din provincă, m'am ho-tărit să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agenură românească.

Orice informație relativ la petițiile îna-intate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezol-virea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favo-rabilă. Fac totfelul de mijlociri comer-ciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

Un potcovar diplomat

caută aplicare ca măestru potcovar la miliție din România de călărași sau tunari. Eventual se angajază ca faur și la curți boierești din România. Ofertele sunt a se trimite la administrația Tribunei.

CREDIT

pe ipotecă, pe schimb și pentru oficianți mij-locește mai avantajos:

Herzog Sándor

Arad, Str. Weitzer János 15.

— Telefon No 376. —

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou de Măderat.

Croitor român în Arad.

Aducem la cunoștința on. public din loc și jur că începând cu ziua de azi dl

Gheorghe Marița.

Strada Kossuth nrul 66.

și-a deschis un atelier de croitorie civilă și militară, unde pregătește totfelul de haine, din stoffe, fabricate din țară și străinătate, la ultima modă și elegantă, deasemenea și, straine pentru preoși. Reputația dlui Marița ne oferă o garanție că va putea satisface întru toate așteptărilor lumii elegante, și că am câștigat întrinsul o forță de mână întâi ce privește breasla ceasta. Îl recomandăm pu-blicului cu toată căldura.

Să nu se ia nime

după reclamele sgomotoase și înuante de ce și-ar cumpăra ghe-tele de trebuință să cerceteze magazinul de

Încălțăminte pentru bărbați femei și copii

Asociației călțunariilor din Arad
(Czipészek term. szövetkezete)

Szabadság-tér No. 1^{le}, unde să găsească ghetă lucrată de mă-iestri și calfele din localitate pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Cu deosebire st mă:

Iustin Olariu,
conducătorul asociației.

Horváth István

fabricant de instru-
mente muzicale în

Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbele, pia-nine, violini, flaute, harmonice, precum și tot-felul de instrumente muzicale. Prețul scoalei Kulif-fay pentru învățatul cimbalului 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbală. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco

Ce faceți băieți? — Tata ne-a dat voie! Căci fumăm doar tuburi veri-tabile Antinicotin firma „JACOBI” din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscrip-țiunea »JACOBI«.

Fie-care cutie conține interesante foto-grafii Röntgen.

Nu mai sunt dureri de stomac!

A KAKUKFU KESERO

HASZNALATA

Mijlocul de casă patentat IARBA CUCULUI AMARĂ după o folosință de câteva zile încetează cu totul lipsa de apetit, vomarea, nervositatea de — stomac, diarea și ori-ce durere de stomac —

Prețul unei sticle mici 80 fill., sticlă mare 2 cor.

Szentgályi Dánie, farmacist, Gödöllő.

Să vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când pe dop și pe acoperiș e patenta velix fumar. off.

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

șimplar artistic pentru cașicii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Ellisaberg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă liferare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Fischer Testvérek

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă p. garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel (madrațe) pentru paturi etc.

Arad, József-főherceg-ut 8.

Fabrica: Kossuth-utca No 45.

Telefon No 557.

Recomandă în atenția on. public magazinul bogat cu lucrări de branșa aceasta, care se capătă cu prețuri ieftine de concurență. — Catalog de prețuri trimite gratuit.

CANARINI

Cele mai fru-moase cântărește moderne ce-antă ziua și la lumină. Cântăreață tinăra 4, 5 fl. de 1 an 6, 6, 8, 10 fl. Renumitele cana-rine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soia. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine măi-muțe și câini de soia se capătă înainte trimițând 20 fill. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot fa e la

DIÓSZEGHY és Társa,

Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

AVIZ!

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din loc și jur, că mi-am deschis

atelier de croitorie

în Șiria, drumul Aradului. (Casa proprie).

În atelierul meu pregătesc tot felul de haine pentru domni, *saloane și sacouri*; afară de aceste pregătesc *reverenzi pentru preoți* și tot felul de *ornate bisericesti*.

Îngrijindu-mă pentru marfă fină procurând dela fabricile cele mai renumite din patrie și străinătate.

Pregătesc lucru gata pe lângă prețurile cele mai moderate.

Se poate plăti și pentru fasoane. La cerere mă prezint în persoană la locuințele on. mușterii.

Dobândă puțină circulație mare, rugându-mă pentru onoratul sprijin am rămas

cu profundă stimă

Ioan Secheșan

croitor
Șiria (Világos).

NICOLIN - Timișoara -
(Centru).
str. Takarékpenztár 4.

Articole de coafură specială.

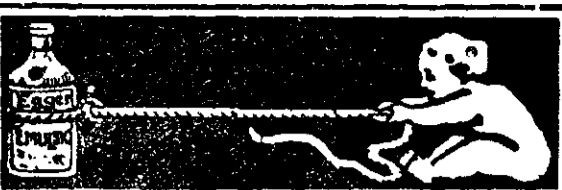

Chignon, bucle, împletituri, turbane, plete, transformații, peruce, bandouri.

Specialității de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea, ondularea, spălarea, colorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud. Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț curent gratis și franco.

Emulsiunea Egger

e veritabilă numai cu marca prezentă. Pe vreme friguroasă toți părinții să deie copiilor EMULSIUNEA EGGER, căci întărește și promovează formarea oaselor, îi nutrește și îi face să crească. E mijlocul cel mai cu efect contra tusei și a mistuii regulate. O recomandă medici renumiți căci e cel mai bun preparat de știucă, n'are miros neplăcut, e bun la gust și poate mistui ușor și previne deosebite morburii de copii. La farmacia sticla 2 cor. Cu poșta 3 sticle 6 cor. pelângă trimiterea anticipativă a banilor, sau contra ramburs.

Farmacia NÁDOR gyogytár
Budapesta, VI., Bulevardul Váci 17.
Trimitem gratuit și franco fiecărui părinte broșura: „Cum să ne apărăm contra boalelor de copii“.
Se poate căpăta și în Arad la drogueria Vojtek és Weisz și la farmacia Outori Földes Kelemen.

Vânzare de altoi de viță.

Cine vrea să struguri frumoși și sănătoși să se adreseze cu încredere către **VITYÉ MIKLÓS** la firma de viță de vie condusă cu multă conștiință în

— **Ös-Csanád**, — (com. Torontál) unde se găsesc cele mai variate altoaie de calitate I mă, soluri de viță de vie pentru vin și struguri de conservat, precum și viță americană, netedă și cu rădăcini deasemenea se găsesc vițe de rangul II

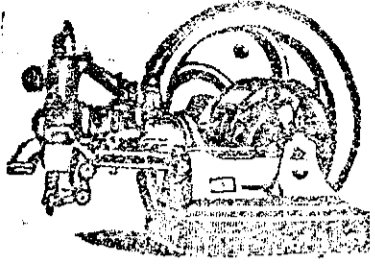
cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioscuri.
Preț curent trimitem gratis și franco.
Prăsierea galițelor de soiu orpington.
Mare asortiment în altoi de pomi și trandafiri.

Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm una sigură:
Mult Stimat Die! Cu altoiuri expedate de curind sunt foarte mulțumit.
Békéscsaba, 16 Octomvrie 1910.

Réti Béla, farmacist.
Se primesc comande pentru expedarea de toamnă și primăvară.

Fabrica de motoare A. G. din Drezda.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare din Germania.

Expedează renumitele motoare și locomobile de benzin, oleiu brut, gaz și petrolu precum și motoare absorbitoare de gazuri.

Noutăți neintrecute.
— Generator absorbitor de gazuri — **UNIVERSAL.**

Spesele de mânăre și puterea de cai costă numai 1 fil. pe oră.

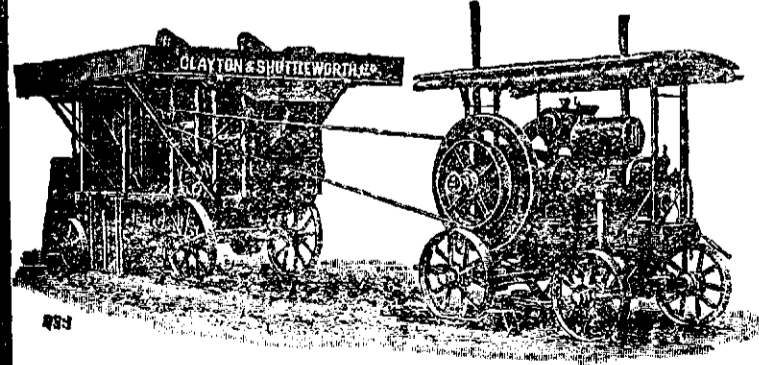
Reprezentat general:
Ignác Gellért & Comp.
Budapesta, Teréz-körút 41. — Telefon 12-91.
Garanță deplină. — Condițiuni favorabile de plată.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. **Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.**

Mare depozit
în **CLUJ.**
Inspecția inginerului gratuit.

Agentura fabricel de mașini agricole:
Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
Tulumbe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină
Oleiuri de uns.

Anteprișă agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztian & comp.
Cluj (Kolozsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr: Coloniale Kolozsvár.
Telefon interurban No. 934.

Articole de
specialitate.

Cereți prospecturi.

Via viitorului!

Toți sunt deja de acord asupra faptului că

via Delaware

e neîntrecută ca roditoare și rezistentă, dă vin tare și dulce, nu putrezește se coace repede, nu trebuie nici altoită nici stropită. La orice transport se alătură mușterilor instrucția cum trebuie sădită și astfel se prinde fiecare. *Mlădițe simple 6 cor. sută, miia de clasa I 50 cor., cl. II 30 cor.* și se poate comanda pe lângă anticipație de 10%. Asort. 26 mii. **Stefan Jedlicska**, proprietar de vii în **Zenta**.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și incredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al **Dr-ului PALOCZ**, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice **dr. PALOCZ** vindecă deja de ani de zile repede și radical cu **metodul său propriu de vindecare**, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilice boalele de țeve, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. **Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată.** În ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). **Limba română se vorbește perfect.** După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite ficărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.)

Tratament și cu serumul Ehrlich 606.
Adresa: **Dr. PALOCZ**, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.

Prăvălie nouă!

Sub firma »Depozit de rachiri din valea Crișului« (*Körösvölgyi pálinka raktár*) s'a deschis în **Arad, Andrassy-tér 5.** (Palatul Almay) o prăvălie nouă unde se vinde:

rachiu de prune

de drojii, rom. coniac, licheuri precum și **vinul** din pivnițele lui Almay în sticle.

Așteptând sprijinul onor. public

Cu stimă:

SCHWARCZ PÁL,
conducător.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta la 1896.

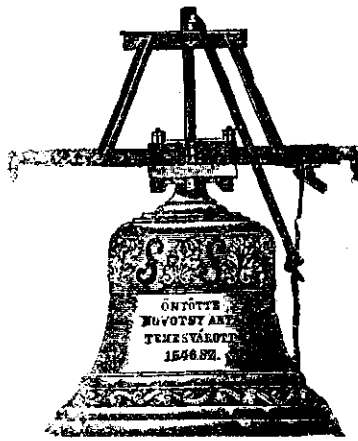
Turnătorii de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în- te cu deosebire ventate și pre- miate în mai multe rânduri, eari sunt provăzute în partea superioară — ea violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai sădânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

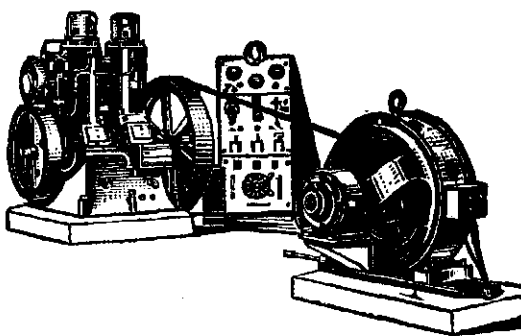
Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă- tătoare, — spre preadustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. Prefur-surante ilustrate gratis.

UZINĂ ASORTATĂ CU

INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut **SWIDERSKI**

Motoare de München ptu benzina, gaz și gaz condensat.

Mașini electrice M. S. W.

Pompe centrifugale și turbine.

Auspiciile inginerilor și preliminările de spese le pune bucuros la dispoziție.

„**ELEKTRA**“
soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—64.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești.

Intemeiat la 1888

Telefon pentru comit. și oraș 488.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria»

Recomandă magazinul său bogat în atenținea binevoitoare atât a pro- fimei cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

— necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele lau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

SCULPTOR

și PIETRAR.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —

sculptor și pietrar în

— SZATMÁR-NÉMETHI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazinuri, statuele, ruși, cruci, pietre pentru mormânt, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —

Se fac gratuit deseneuri, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu — Nagyszeben — Hermanstadt

Erzsébet- u. No 56 (casa proprie).

== Execută toffelul de icoane artistice. ==

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. **Picturi renumite în oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul.

Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

STILLER JOZSEF

fabrică de dulapuri
ghiață de brevetate.

Fabrica și biroul: Budapesta, VII., Nagydófa-u. 22 (colțul Weselényi)

Telefon 12-83.

Telefon 12-83.

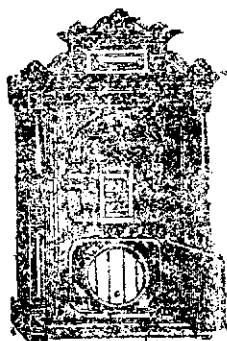
Recomandă dulapuri de gheață scutite prin lege, cea mai bună construcție pentru răcirea berei, apei, untului, cărnii pentru trebuințe gospodărești, mașini și rezervoare de înghețată, instalații pentru bolte și cele mai noi condatoare. CATALOG ilustrat despre articolele anunțate mai sus și despre răcitoarele pentru carne și bucate, recitoare cu aer condensat pentru bere, la cerere se trimite gratuit și porto franco.

Unicul proprietar:

STILLER JÓZSEF,

Budapesta, VII, Nagydófa-utca 22 și 25.
Dela 1 August începând în Kazinczi-utca 6/B.

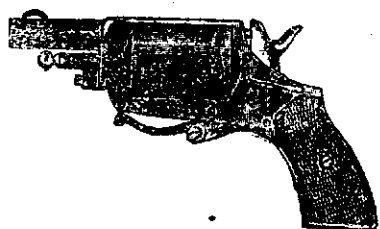
Pentru a preveni eventuale greșeli, atrag atenția on. clienți, că fabrica mea de dulapuri de gheață, există de 36 de ani și să nu fie confundată cu alte fabrici de aceasta branșă, dar de dată mai nouă.
Cu stimă: Stiller József.

A. SZÁNTÓ

armurar, optician și
fabricant de cumpene

Besztercze, Strada Spitalului

Pregătește toffelul de arme, pistoale, revolvere, apoi cumpene deci- și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă prețuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri ieftine, a mașinelor de cusut- și de scris, a bicicletelor și cumpenelor.

Țin în depozit toffelul de arme, revolvere, cumpene, greutate și a. de permanentă.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

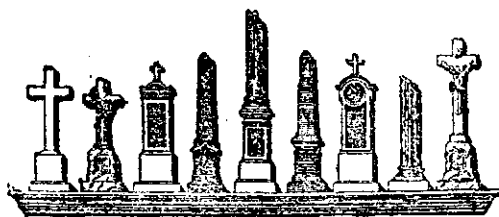
sculptori și măiestrii pietrari.

Atelierul central
al magazinului: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietri monumentale,
fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:
Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:
Déva și Nagyvárad.

Construcții de mori.

Efectuește

FABRICA DE MAȘINI MAYER, SOC. ACT.

în Szombathely și Budapest V., Váci-körut 61.

Mașini pentru mori și instalații complete de mori sunt cele mai perfecte! Site, scaune, pentru suluri, mașini pentru curățirea grișului și mașini pentru despoiat de ori-ce sistem și mărime.

Construcții de mori.

Construcții de mori.

Construcții de mori.

Fabrica de tâmplărie

instalată cu putere de mașini a lui

Rudolf Gy. Brassai

Orăștie (Szászváros) Str. Spitalului 10. (Casa proprie)

Se recomandă pentru furnizarea oricăror lucrări de tâmplărie (mășerie) pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie. La comandă se pregătesc în orice stil și calitate, **mobile** pentru camere de locuit, **birouri**, instalații pentru băcării, farmacii, mobilieri pentru biserici și școli, din lemn bun și uscat, pelângă prețuri convenabile. Planuri și modele se trimit gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,

Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânate și negre.

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Ciorapi împletit în temniță.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre,
dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găesc între ele. Pentru înțelegerea fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- — 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —

Comandele se pot face prin trim. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

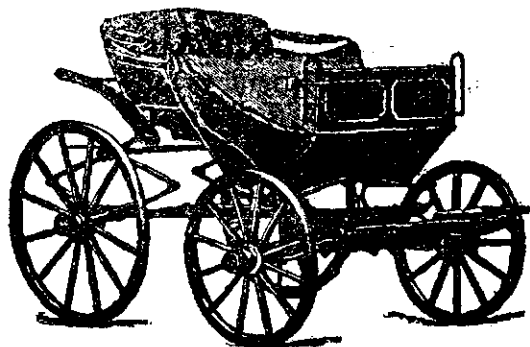
Lengyel Testvérek magazin de coase

Kaposvár, Fő-utca 22 T.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsură

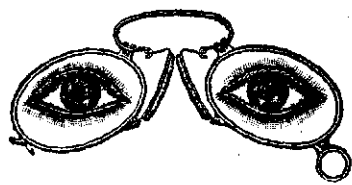
Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent
de trăsură noi și
— prefăcute. —

Reparaturi și ori-ce
lucrări din ramul
acesta se efectuează
repede și prompt.

Lucru bun, serviciu
solid și conștiințios

Karl G. Sadler ciornicar
giuva ergiu
și optic în
Bestercze, Spital-gasse 23.
(lângă „Hotel Sahling“).

Mare magazin de:

ciornice de buzunar

din aur argint și din nickel.

Orologe de părete, deșteptătoare și cu pendul.

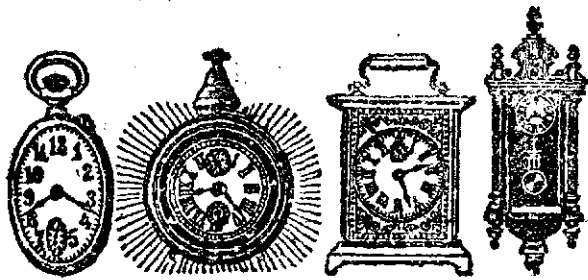
Articli de aur și argint.

Articlii opticii și

ochelari de

— Ratenow. —

Reparările a tot-felul
de articli în bransa
aceasta se efectuează
cu conștiințiozitate și
cu prețuri moderate.

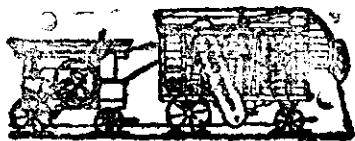
Renumita fabrică de automobile de motoare

THE CAMPBELL

— furnizează cele mai rezistent clădite —

motoare și locomobile de benzină,
olei brut,
gaz și
gaz condensat.

Cea mai sigură
mai ieftină și
regulată funcțio-
nare. — Prețuri

ieftine, condițiile
cele mai avan-
taioase de plată.
Garanție deplină

Agentura generală:

Victor Korányi, Budapesta, VI.,
Str. Franz. Liszt No. 9.
64. Telefon 64.

Beitz János

strungar, pregătitor de dacuri și
bile pentru billard

Budapest, VII., Akácza-u. 55.

Recomandă pelângă prețurile cele
mai convenabile

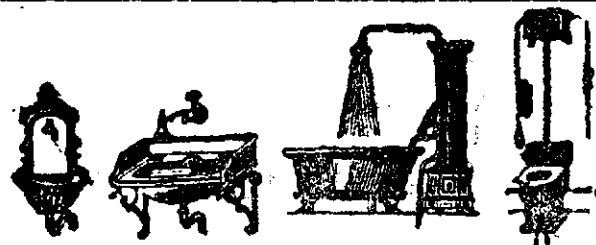
billarde moderne,

pulturi pentru vin, aparate pentru son-
dat berea, scaune de lemn încovoiate,
casse Wertheimene, mobile de
nuiele, etc. precum și

mobilier p. hoteluri și cafenele.

Cataloage se trimit gratuit și franco.

**Ap-
ducte.**

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.

cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
apaducte și canalizare treburcioasă pentru castele, comune, spitale, casărni
și școale. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase
ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rinduală a caselor și pen-
tru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor
— noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Abonați și răspândiți

TRIBUNA

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix”.

PRAY PENTRU VITE de Kwizda

dietetic, mijloc pentru cai, vite cornute și
pentru oi.

De peste 50 de ani se folosește în cele mai
multe grajduri pentru promovarea apetitului,
la mistuirea rea, pentru îmbunătățirea laptelui
și pentru înmulțirea laptelui la vaci.

Veritabil numal
cu marca de scu-
tire de-aci.
Se capătă în far-
macii și droguerii

Catalog de pre-
țuri gratis
și franco.

Depozit princ.:

Franz Joh. Kwizda, farmacist, liierantul curții ces. reg. austro-ung., reg
române și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien. —

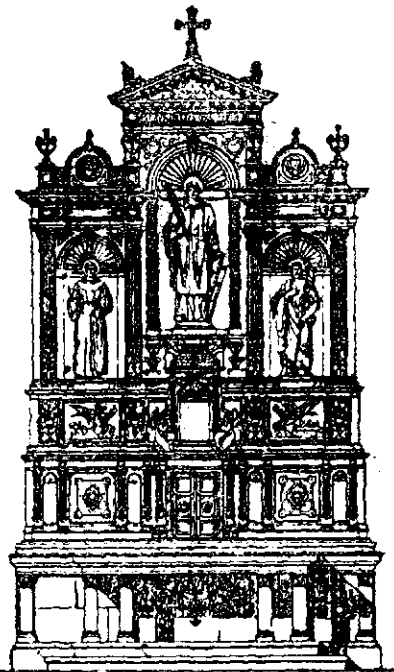
Szeifert János

sculptor,

Arad, Magyar-utca 29.

Pregătește toffelul de lucrări
din acest ram, ca iconostase,
amvoane, aranjamente pentru
biserici și salon, toffelul de
sculpturi pentru tâmplari. Re-
paraturi se efectuează prompt;
comandele din provincie se e-
xecută grabnic. — Pentru a-
casta solicit binevoitorul spri-
jin al publicului

Cu stimă: **Szeifert János.**

„CONCORDIA”

instituit de credit și economii ca societate pe acții în Ozora-Uzdin.

Prospect de emisiune.

Adunarea generală a institutului nostru ținută la 2 Martie 1911 a luat cu privire la urcarea capitalului social următorul conclud:

Capitalul social se urcă prin duplicarea acțiilor vechi din fondul de rezervă general și prin sumele ce se vor subscrie pentru optarea acțiilor noi.

Pe baza acestei hotărâri a adunării generale oferim prin aceasta spre optare respective subscriere acțiile din noua emisiune pe lângă următoarele condițiuni:

1. Fiecare acționar are dreptul de preferință să opteze pentru atâtea acții noi câte acții sunt trecute pe numele lui în registrul acționarilor.

Prețul unei atari acții noi pentru acționari vechi se fixază la suma de C 110— din cari 100 coroane se vor adăuga la capitalul social iar 10 coroane— după detragerea tuturor speselor de emisiune — se vor conta în favorul fondului de rezervă.

2. Acțiile neoptate în conformitate cu dispozițiunile punctului 1 se vând din mână liberă atât la acționarii vechi cât și la neacționari cu prețul de C. 130— din care sumă 100 Cor. se vor adăuga la capitalul social iar restul de 30 Cor. — după detragerea tuturor speselor — se vor conta în favorul fondului de rezervă.

3. Terminul pentru dreptul de optare precizat în punctul 1. se fixează până la 1 August 1911, cu aceea observare că acei acționari cari până la acest termen nu se vor declara și nu vor participa la subscriere își perd dreptul de preferință.

Subscrierea pentru optare precum și insinuare la acțiile neoptate este a se face pe contrapagina acestui prospect și a se trimite împreună cu rata primă care face de fieștecare acție 10 coroane — direcțiunei institutului până la 1 August 1911.

4. Terminul ultim pentru subscrierea acțiilor precizate în punctul 2. se fixează ziua de 1 Noembrie 1911, cu aceea observare, că insinuările se vor lua în considerare după ordinea intrării lor la direcțiune.

Subscrierea este a se face pe contrapagina prospectului și împreună cu acesta și cu rata primă de 10 Cor. per acție are a se trimite direcțiunei institutului.

5. Pentru plățirea prețului acțiilor se stabilește următoarele modalități:

Pentru acțiile optate în sensul punctului 1.			Pentru acțiile subscrise în sensul punct. 2.		
1. La subscriere per acție	Cor. 10—		1. La subscrierea per acție	Cor. 10—	
2. prima Ianuarie 1912	» 20—		2. prima Ianuarie 1912	» 25—	
3. » Martie 1912	» 15—		3. » Martie 1912	» 20—	
4. » Mai 1912	» 15—		4. » Mai 1912	» 20—	
5. » Iulie 1912	» 15—		5. » Iulie 1912	» 15—	
6. » Septembrie 1912	» 15—		6. » Septembrie 1912	» 20—	
7. » Noembrie 1912	» 20—		7. » Noembrie 1912	» 20—	

Acționarilor și respective subscribenților de acții le stă în libera voie a solvi și mai multe rate deodată ori chiar și întreg prețul acțiilor subscrise.

Acțiile noi se vor libera numai după plățirea întregului preț de emisiune. Până atunci acționarilor li se va libera certificat interimal în care li se vor cvita toate ratele solvite.

6. Acțiile de nou emise precum și cele duplicate nu vor participa la dividendă anilor 1911 și 1912 ci după sumele plătite în contul lor — institutul garantează subscribenților 5% interese, socotite dela ziua solvirei până la finea anului 1912.

Din contră pentru ratele de acții cari nu se vor solvi la termen vor avea a plăti institutului 6% interese de întârziere.

Acționarilor cari n'au solvit la termen vre-o rată li se pun prin publicarea numerelor acțiilor respective, în foaia societății conform §-ului 9 un termen de 40 zile, și dacă nici până la expirarea acestuia nu vor solvi ratele restante — atunci sumele plătite cad în folosul institutului iar titlurile de acții se vor anula și sub aceiași numeri se vor emite alte titluri de acții. Anularea se publică. — Acționarul însă rămâne responsabil față de societate cu înțelesul §§. 153 și 171 din legea comercială.

7. Cu începerea dela 1 Ianuarie 1913 acțiile noi precum și cele dublicate vor intra în toate drepturile și se vor bucura de toate favorurile acțiilor vechi; convocarea adunării generale pentru stabilirea capitalului social redicat în sensul acestui prospect se va publica în foaia oficioasă a institutului »Tribuna« și »Revista economică«.

Din ședința plenară a direcțiunei institutului de credit și economii »Concordia« ținută în Ozora-Uzdin la 15 Martie 1911.

DIRECȚIUNEA.

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea și infumusețarea feței. — Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de infierbântell, sgrăbunțe și alte necurățenii de piele.

Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acopere încrețurile și e cu totul nesticăcioasă. În culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelentă pentru înlăturarea mătreței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 2 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchișă. La comande să se noteze că părul încărunțit în ce culoare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„I a n e r” apă care face părul blond Pentru a văpsi în timp scurt, în băi, auriu, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu posta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros F6-ut 70.

Picăturiile de stomac a lui Brády

provăzut cu marca de scutire S. Maria de Mariacell pe cari poporul le numește „Picături de Mariacell, pentru stomac”, de 30 de ani s'au întrebunțat cu succes așa, că sunt indispensabili pentru orice casă. — Picăturiile acestea au efect neîntrecut la ireguabități de stomac, contra stomacului stricț ardere de stomac, incuiera scaunului, — circuiuri de cap și stomac; greață, amețeață, vomare, iusomnie, colică, anemie, gălbinare, etc.

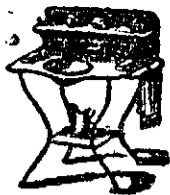
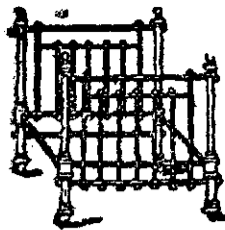
Se capătă în fiecare farmacie. — O sticlă mare Cor. 1-60, sticlă mică 90 fil. 6 sticle Cor. 5-40 3 sticle mari Cor. 4-80. Pentru trimitearea înainte a sumei trimite franco: — BRÁDY K. farmacie la „Regele Ungariei” în VIENA, — I. Fleischmarkt 2., Depot 5.

FIȚI ATENȚII! la marca de scutire, care reprezintă pe Sta Maria de Mariacell, la împachetarea roșie și la subscriere, care este copie chipului de — — — — și să respingeți orice imitație.

M. Schromm
mehanic
Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hósszú utca 27, unde se efeptuiesc tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta bransă, precum: mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

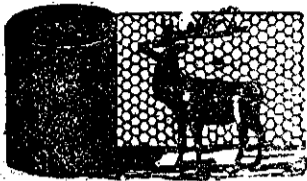

Mobile de fer și aramă împletituri și garduri de sirmă

Cataloage pentru mobile de fier și aramă se trimit gratuit și p. franco.

furnisează mai ieftin fabrica lui

Hoffmann & Hicker

Budapesta, VII., Holló-utca No 3. Cataloage de împletituri și garduri de sirmă trimite gratuit.

Cel mai ieftin loc de cumpărat

mobiliere p. cafenele, hoteluri și spitale.

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olar,
Besztercze, Ungargasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri, cuptoare pentru bucătări; fabricație proprie, pelângă prețuri moderate, modele simple până la cele mai complicate în culori variate și moderne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se efectuează cu prețuri convenabile.

Comande pentru băi de vană și căptușirea pereților se fac deasemenea din asortimentul depozitului.

„INSTITUT DE ASIGURARE INDIGEN „TRANSYLVANIA“

Sibiu, strada Cisnădiei 1—5 (în casele proprii) a introdus, ca să satisfacă în toată privința dorința publicului asigurator, câteva tarife nouă (Ig, Xg, și XIXg) după care s'a făcut posibilă încheierea de asigurări cu

40% participare la câștig,

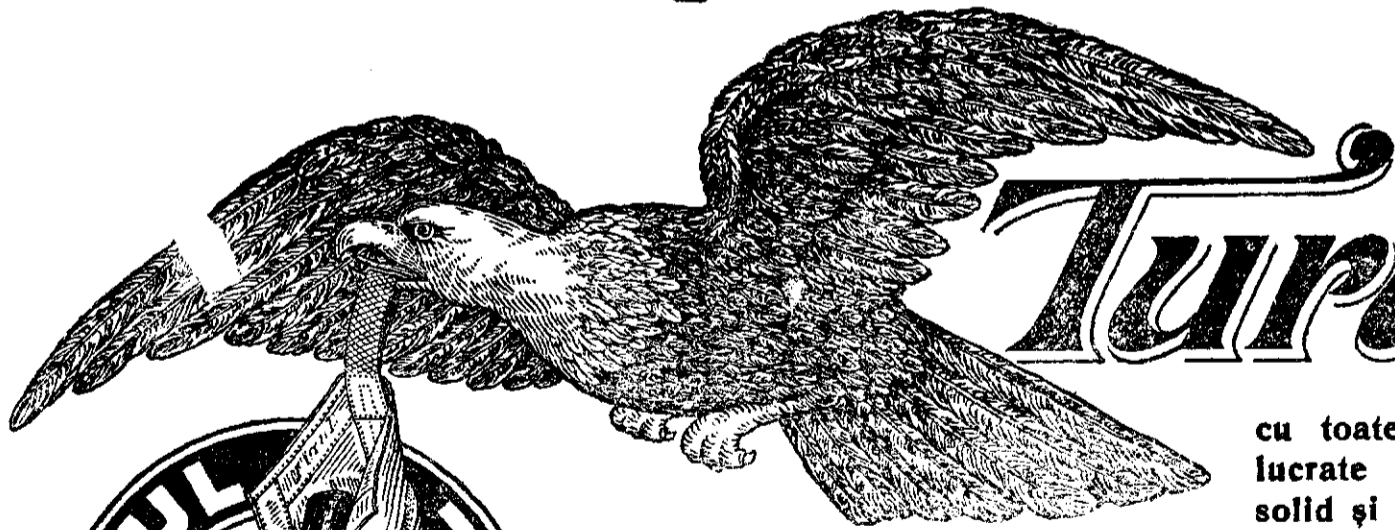
după câte 3 ani de asigurare! Aceasta participare la câștig nu se calculează în premiile viitoare ci se plătește în număr, ceea ce înseamnă o însemnată reducere a premiului. Dacă de ex. o persoană de 20 de ani încheie o asigurare pe K 10.000 după tariful XIXg. astfel, că acest capital după o plătire de premiu în decurs de 30 de ani, la ajungerea etății de 50 de ani ai persoanei asigurată să se plătească de jumătate, iar cealaltă jumătate la moartea întâmplată mai târziu, va avea după acest tarif să solvească un premiu anual de K 266.40, va se zică cu totul K 7992.

Primește însă în schimb după câte 3 ani de asigurare înapoi 40% din premiu, adică în total K 1065.60, ca participare la câștig! Prin urmare toate speșele acestei asigurări fac K 6926.40.

Când însă moartea asiguratului s'ar întâmpla mai înainte, adică înainte de anul al 50-lea al etății, banca ar plăti imediat cele 10.000 de cor. întregi erezilor. Atunci, natural și premiul plătit va fi mai mic. — Prospește și informațiuni asupra acestui tarif, cum și asupra tuturor celorlalte, se dau în ori-ce timp și cu toată prevenirea prin Direcțiune sau prin reprezentanții ei.

Reprezentanța pentru Arad, se află la domnul Iuliu A. Herbay, strada Széchenyi No 1. III Acquisitori se caută pretutindea.

Ghetele

Are 120 filiale în Ungaria și cele mai mari orașe din străinătate.

cu toate că sunt ieftine, sunt lucrate din materialul cel mai solid și fin. — Formă elegantă.

:-: Cea mai mare fabrică de ghete din Monarhie. Catalog ilustrat se trimite gratuit.

„TURUL“ fabrică de ghete în Timișoara

Depozit principal in

societate pe acții.

Arad, Andrassy-ut.

Cel mai mare asortiment in

Nou conducător PETRU ECKER.

GHETE de prima calitate. :-:

Ghete originale Goodyar Welt, recunoscute de cea mai bună calitate a vremii.